

Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano

EED-työryhmän loppuraportti

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu
Energia ja ilmasto
4/2014

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano

EED-työryhmän loppuraportti

Tekijät Författare Authors Työ- ja elinkeinoministeriö Energiasasto		Julkaisu-aika Publiceringstid Date Tammikuu 2014	
		Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	
		Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment 26.11.2012	
Julkaisun nimi Titel Title Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano – EED-työryhmän loppuraportti			
Tiivistelmä Referat Abstract Energiatehokkuusdirektiivi (Energy Efficiency Directive, EED, 2012/27/EU) annettiin varmistamaan EU:n energia- ja ilmastotavoitteista eli ns. 20–20–20-tavoitteista energiatehokkuutta koskevaa tavoitetta. Direktiiviehdotus annettiin kesäkuussa 2011 ja se tuli voimaan joulukuussa 2012. Se korvaa kaksi direktiiviä: energiapalveludirektiivin (ESD, 2006/32/EY) ja ns. CHP-direktiivin (2004/8/EY). Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 26.11.2012 työryhmän valmistelemaan energiatehokkuusdirektiivin kansallista täytäntöönpanoa, mukaan lukien sen edellyttämä kansallinen lainsäädäntö. Työryhmä perusti alaisuuteensa alajaostoja, missä käsiteltiin asiakohtaisesti yhtä tai useampaa artiklaa. Alajaostot raportoivat työryhmälle. Työryhmän loppuraportti on kirjoitettu samoin artikloittain: direktiivin edellytys, nykytila ja muutostarpeet ml. säädöstarpeet. Suomen energiatehokkuustoiminta on laajaa ja hyvää – vaikka kaikkea hyvääkin voi ja pitää parantaa. Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano ei aiheuta merkittäviä muutoksia energiatehokkuuden edistämiseen. Energiatehokkuutta edistetään jatkuvasti. Suomessa hyväksi todetut ja eturintamassa useimpiin muihin maihin nähden hyödynnetyt energiatehokkuussopimukset ja energiakatselmuksat jatkuvat tuoden edelleen lisää tehokkuutta ja säästöä. Teknologia ja edistämistavat kehittyvät jatkuvasti. Kuluttajien energianeuvonta ja energiatehokkuudesta tiedottaminen kasvattaa jatkuvasti merkitystään. Energiatehokkuustoimia tapahtuu jatkuvasti ja kaikilla osa-alueilla. Rakennusmääräykset ja toiminta uudisrakentamiseen ja korjausrakentamiseen kehittyvät jatkuvasti. Liikenteen energiatehokkuus paranee julkisen liikenteen laajetessa, esim. pääkaupunkiseudulla länsimetro ja kehärata sekä ajoneuvokannan uusiutuessa ja tiedottamisen avulla. Maataloudessa energiatehokkuus etenee myös laitteiden ja toiminnan kautta. Teollisuus ja palvelut ovat suurelta osin energiatehokkuussopimus- ja energiakatselmuksien parissa. Teknologia kehittyi joskus nopeastikin esimerkiksi kodinkoneet, valaistus ja autot. Kaikille toimijoille tiedottaminen energiatehokkuudesta ja energiasäästöstä kehittyi jatkuvasti. Direktiivin toimeenpanon valmistelun kanssa samanaikaisesti tapahtui Energiamarkkinaviraston muutos Energiavirastoksi 1.1.2014. Virastoon siirtyi erityisesti energiatehokkuuden edistämistä työ- ja elinkeinoministeriöstä, tärkeimpinä Motivan energiatyöohjelman tilaaminen, energiatehokkuussopimusten ja katselmuksien valvontaa sekä tuotteiden ekosuojeittelu- ja energiakerkintäänsioiden kansallinen koordinaatio. Tiivistäen voi todeta, että energiatehokkuusdirektiivin implementoinnissa Suomessa on kyse nykyisen, muutamia parannuksia saavan, energiatehokkuusjärjestelmän kuvaamisesta lainsäädäntöön – nykyistä energiatehokkuussopimus- ja katselmuksien toimintaa ei ole kuvattu lainsäädännössä. Nykyistä energiatehokkuustyötä on jatkettava ja kehitettävä. On muistettava, että nykyinenkin energiankäytön tehostaminen ja energiasäästö vaatii jatkuvaa työtä ja resursseja.			
Työ- ja elinkeinoministeriön yhdyshenkilö: Energiasasto/Timo Ritonummi, puh. 029 506 4798			
Asiasanat Nyckelord Key words Energia, energiatehokkuus, energiatehokkuusdirektiivi			
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication		Verkkopublication Nätpublikation Web publication	
ISSN	ISBN	ISSN 1797-3562	ISBN 978-952-227-826-5
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 44		Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish	
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy			
vain sähköinen julkaisu endast som elektronisk publikation published in electronic format only			

Esipuhe

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 26.11.2012 työryhmän valmistelemaan energiatehokkuusdirektiivin kansallista täytäntöönpanoa, mukaan lukien sen edellyttämä kansallinen lainsäädäntö. Määräaika on 31.12.2013.

Työryhmän puheenjohtajana toimi teollisuusneuvos Timo Ritonummi (työ- ja elinkeinoministeriö) ja työryhmän jäseniä olivat neuvotteleva virkamies Taina Eckstein (valtiovarainministeriö), ylitarkastaja Veli-Pekka Reskola (maa- ja metsätalousministeriö), liikenneneuvos Saara Jääskeläinen (liikenne- ja viestintäministeriö), ylinsinööri Jyrki Kauppinen (ympäristöministeriö), lakimies Johanna Aho (Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry), asiantuntija Kati Ruohomäki (Elinkeinoelämän keskusliitto EK), asiantuntija Sirpa Leino (Energiateollisuus ry), ekonomisti Martti Luukko (Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry), energiainsinööri Kalevi Luoma (Suomen Kuntaliitto ry) ja varatoimitusjohtaja Pekka Huttula (Öljyalan Keskusliitto ry). Työryhmän sihteerinä ovat toimineet ylitarkastaja Heikki Väisänen (työ- ja elinkeinoministeriö), ylitarkastaja Outi Kumpuvaara (työ- ja elinkeinoministeriö, virkavapaalle 1.9.2013 lähtien) ylitarkastaja Laura North (työ- ja elinkeinoministeriö, 1.11.2013 alkaen) ja yksikönpäällikkö Ulla Suomi (Motiva Oy).

Työryhmä perusti alaisuuteensa alajaostoja, missä käsiteltiin asiakohtaisesti yhtä tai useampaa artiklaa. Alajaostot raportoivat työryhmälle. Alajaostojen kokoonpano on esitetty liitteessä.

Työryhmä kokoontui 9 kertaa. Työ- ja elinkeinoministeriö järjesti 26.4.2013 Säätytalolla kuulemistilaisuuden direktiivin toimeenpanosta. Työpajoja järjestettiin rahoituksesta (1.11.2013 yhdessä energia- ja ilmastotiekartan valmistelun kanssa) ja kuluttajien energiatehokkuusnäköymistä (TEM-henkilöstölle 28.8.2013). Saatuaan tehtävänsä valmiiksi työryhmä luovuttaa kunnioittaen raporttinsa työ- ja elinkeinoministeriölle.

Sisältö

Esipuhe	5
Johdanto	7
Energiatehokkuusdirektiivi ja sen kansallinen toimeenpano	8
Energiatehokkuustavoitteet; <i>3 artikla</i>	8
Rakennusten peruskorjaukset; <i>4 artikla</i>	8
Julkisten elinten rakennukset esimerkkinä; <i>5 artikla</i>	12
Julkisten elinten hankinnat; <i>6 artikla</i>	13
Energiatehokkuusvelvoitejärjestelmät; <i>7 artikla</i>	14
Energiakatselmuksent ja energianhallintajärjestelmät; <i>8 artikla</i>	16
Kulutuksen mittaaminen; <i>9 artikla</i>	18
Laskutustiedot; <i>10 artikla</i>	21
Mittaus- ja laskutustietojen saamisen kustannukset; <i>11 artikla</i>	22
Kuluttajille tiedottamista ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä koskeva ohjelma; <i>12 artikla</i>	23
Seuraamukset; <i>13 artikla</i>	27
Lämmityksen ja jäähdytyksen tehokkuuden edistäminen; <i>14 artikla</i>	29
Energian muuntaminen, siirto ja jakelu; <i>15 artikla</i>	31
Pätevyys-, akkreditointi- ja sertifiointijärjestelmien saatavuus; <i>16 artikla</i>	35
Tiedottaminen ja koulutus; <i>17 artikla</i>	36
Energiapalvelut; <i>18 artikla</i>	37
Muut energiatehokkuutta edistävät toimenpiteet; <i>19 artikla</i>	38
Kansallinen energiatehokkuusrahasto, rahoitus ja tekninen tuki; <i>20 artikla</i>	39
Keskeiset johtopäätökset	40
Liite 1 Artikloiden liittymät toisiinsa.....	41
Liite 2 Työryhmän jaostot.....	42

Johdanto

Energiatehokkuusdirektiivi (Energy Efficiency Directive, EED, 2012/27/EU) annettiin varmistamaan EU:n energia- ja ilmastotavoitteista eli ns. 20-20-20-tavoitteista energiatehokkuutta koskevaa tavoitetta. Tavoitteen mukaan EU:n kokonaisenergiankulutus pitäisi vuonna 2020 olla vähintään 20 prosenttia alempi kuin se vuonna 2007 julkaistun perusuran mukaan olisi kehittynyt. Tämä kokonaisenergiämäärä on Kroatian EU-liittymisen jälkeen 1483 Mtoe.

Direktiiviehdotus annettiin kesäkuussa 2011 ja se tuli voimaan joulukuussa 2012. Se korvaa kaksi direktiiviä: energiapalveludirektiivin (ESD, 2006/32/EY) ja ns. CHP-direktiivin (2004/8/EY). Energiapalveludirektiivi asetti jäsenvaltioille ohjeellisen 9 prosentin energian loppukäytön säästötavoitteen vuoteen 2016, joka laskettiin vuosien 2001-2005 keskiarvosta. Energiapalveludirektiivin soveltamisala on energian loppukäyttö, pois lukien merenkulku, lentoliikenne ja päästökaupan piirissä olevat teollisuuden toimipaikat. Suomelle tavoite oli 17,8 TWh energiansäästö vuoteen 2016 mennessä. ESD:n toimeenpanosta on raportoitu kansallisilla energiatehokkuuden toimintasuunnitelmissa (NEEAP). Ensimmäisen toimintasuunnitelman (NEEAP-1) Suomi toimitti komissiolle 2007 ja toisen (NEEAP-2) 2012.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/8/EY hyötylämmön tarpeeseen perustuvan sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämisestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 92/42/ETY muuttamisesta (CHP-direktiivi) tuli voimaan helmikuussa 2004. Sen tarkoituksena on lisätä energiatehokkuutta ja parantaa toimitusvarmuutta luomalla puitteet sähkön ja lämmön tehokkaan yhteistuotannon edistämiseksi. Direktiivissä määritetään yhteistuotannon hyötysuhdeperusteet, veloitetaan jäsenvaltiot ottamaan käyttöön tehokkaasta yhteistuotannosta saatavan sähkön alkuperätakuu sekä selvittämään kansalliset mahdollisuudet tehokkaaseen yhteistuotantoon. Lisäksi jäsenvaltioiden on toimitettava vuosittain CHP:tä koskevat tilastotiedot Eurostatille ja julkaistava joka neljäs vuosi komission pyynnöstä edistymisraportti. Suomi on toimittanut raportit vuosina 2007 ja 2011.

Suomen energiatehokkuustoiminnan keskeisinä osina ovat vapaaehtoiset energiatehokkuussopimukset ja energiakatselmukset sekä markkinalähtöinen lähestyminen energiatehokkuuteen. Suomen energiatehokkuustoiminta on saanut toistuvasti kiitosta osana Suomen hyvää energiapolitiikkaa mm. kansainvälisen energijärjestön IEA:n maatutkinnoissa.

Työryhmän raportissa esitetään direktiivin artikloita toimeenpanoa edellyttävin osin. Kunkin artiklan kohdalla esitetään aluksi ko. artiklan vaatimus tiivistettynä, kansallinen tilanne ja kehitys ao. aiheessa ja lopuksi mahdolliset muutostarpeet mukaan lukien lainsäädäntötarpeet. Raporttiin on liitetty runsaasti Internet-linkkejä mm. kuvaamaan laajaa energiatehokkuustoimintaa Suomessa.

Energiatehokkuusdirektiivi ja sen kansallinen toimeenpano

Tässä kappaleessa esitetään Energiatehokkuusdirektiivi (EED, 2012/27/EU) artikloitain: direktiivin vaatimukset tiivistettynä, kansallinen tilanne ao. aiheessa ja lopuksi mahdolliset muutostarpeet mukaan lukien lainsäädäntötarpeet.

Energiatehokkuustavoitteet; 3 artikla

EED: Jäsenvaltion on asettava ohjeellinen kansallinen energiatehokkuustavoite vuodelle 2020.

Artiklan mukaisen ilmoituksen (tavoite ja selitys, miten se on laskettu) määräaika oli 30.4.2013. Suomi ilmoitti tiedot ajoissa. Tavoite (310 TWh loppuenergiana) on Energia- ja ilmastostrategiasta (2013). Komissio on kerännyt jäsenvaltioiden ilmoitukset verkkosivuilleen: http://ec.europa.eu/energy/efficiency/eed/reporting_en.htm.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Asia ei vaadi lisätoimenpiteitä.

Rakennusten peruskorjaukset; 4 artikla

EED: Jäsenvaltioiden on laadittava pitkän aikavälin strategia investointien saamiseksi käyttöön kansallisen sekä julkisten että yksityisten asuin- ja kaupallisten rakennusten peruskorjauksessa. Tähän strategiaan on sisällyttävä (suluissa esitetty viittaus ympäristöministeriön meneillään olevaan selvitykseen):

- a) yleiskatsaus kansallisesta rakennuskannasta, joka perustuu tarvittaessa tilastolliseen otantaan (työpaketti 1: rakennuskanta)
- b) rakennustyyppien ja ilmastovyöhykkeiden kannalta soveltuvien peruskorjaamista koskevien kustannustehokkaiden lähestymistapojen tunnistaminen (työpaketti 2: korjauskonseptit)
- c) politiikat ja toimenpiteet, joilla edistetään rakennusten kustannustehokkaita pitkälle meneviä perusparannuksia, mukaan lukien vaihteittaiset pitkälle menevät perusparannukset (työpaketti 3: politiikkatoimenpiteet)
- d) tulevaisuudennäkymät yksityishenkilöiden, rakennusteollisuuden ja rahoituslaitosten investointipäätösten ohjaamiseksi (työpaketti 4: kannustaminen korjauksiin)
- e) näyttöön perustuva arvio odotetuista energiansäästöistä ja laajemmista hyödyistä (työpaketti 5: todennetut todelliset kohteet).

Strategian ensimmäinen versio on toimitettava komissiolle viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2014 ja se on saatettava ajan tasalle joka kolmas vuosi osana kansallista energiatehokkuuden toimintasuunnitelmaa (NEEAP).

NYKYTILANNE

Euroopan Unionissa sovittujen energia- ja ilmastotavoitteiden ja Suomen energia- ja ilmastostrategioissa asetettujen tavoitteiden toimeenpanemiseksi on toteutettu useita säädöshankkeita ja erilaisia taustaselvityksiä. Korjausrakentamisen kehittämistä tukevia toimia ovat mm. Korjausrakentamisen strategia 2007–2017 sekä käynnissä olevat Remonttiryhmän lähiöiden kehittämishanke, Kosteus- ja hometalkoot ja ikä ASKE.

YM käynnisti kesäkuussa 2013 energiatehokkuusdirektiivin 4 artiklan mukaisen strategian valmistelemiseksi ”Rakennuskannan korjausmahdollisuudet - vuorovaiikutteinen selvitys” -hankkeen, jota koordinoi VTT. Hanke valmistuu maaliskuussa 2014 ja sisältää seuraavat työpaketit:

Työpaketti 1: Rakennuskanta

Työpaketti 2: Korjauskonseptit (pitkälle menevä perusparannus, deep renovation)

Työpaketti 3: Poliittikkatoimenpiteet

Työpaketti 4: Kannustaminen korjauksiin

Työpaketti 5: Todennetut todelliset kohteet

Rakennuskannan korjausmahdollisuudet -vuorovaiikutteinen selvitys: Ympäristöministeriö on tilannut Oulun seudun ammattikorkeakoulun (OAMK), Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK) ja VTT:n tutkimusryhmältä selvityksen koskien rakennuskannan peruskorjausstrategiaa.

Pitkälle menevä perusparannus (Deep renovation)

Energiatehokkuusdirektiivin 4 artiklan tavoitteena on merkittävä energiansäästö jäsenmaiden rakennuskannassa vuoteen 2050 mennessä. Määritelmiä ”pitkälle menevä perusparannus” (”deep renovation”) ja ”vaiheittainen pitkälle menevä perusparannus” (”staged deep renovation”), tarkastellaan kansallisesti (DR1Finn, DR2Finn, jne.). Suomalainen tarkastelu perustuu kansainvälisen kirjallisuusselvityksen perusteella laadittuun käsiteanalyysiin ja keskusteluihin sidosryhmien kanssa.

Kokonaisten rakennusten korjaamisesta energiatehokkaaksi yhdellä kertaa on vähän kokemuksia. Rakennusosien erilaiset käyttöiät ja omistajien käytettävissä olevat taloudelliset resurssit ovat johtaneet siihen, että korjaukset toteutetaan Suomessa tyypillisesti vaiheittain rakennusosa tai jokin rajattu kokonaisuus kerrallaan. Näin toimien suunnitelmallinen polku energiatehokkaaksi rakennukseksi käsittää useita erillisiä korjaushankkeita ja kestää useita vuosia. Merkittäviä energiansäästöjä saadaan myös käyttö- ja kunnossapitotoimenpiteillä.

Rakennuskannan energiatehokkuuden parantamista ei voi tarkastella pelkästään teknisenä tai esimerkiksi korjausasteeseen perustuvana arviona. Käsitteenä se on kognitiivinen tarkoittaen sitä, että korjausohjelmassa energiatehokkuuden merkitys ymmärretään ja korjausohjelma voidaan myös taloudellisten resurssien puolesta toteuttaa. Korjaaminen tapahtuu yleensä vaiheittain (staged deep renovation),

jolloin energiakorjaus on tärkeä osa suunnitelmallista kiinteistön käyttöä, kunnossapitoa ja korjaamista eli kiinteistönpitoa.

Energiakorjauksessa hyödynnetään toimiviksi todettuja tuotteistettuja korjaustapoja, konsepteja. Korjauskonseptit ovat korjaus- ja säätötoimenpiteiden sekä rakennuksen oikean käytön ja säädön yhdistelmiä, joiden avulla hankekohtaisesti pyritään kohti tavoitetilaa. Energiatohokkuuden suhteen korjaukset voidaan jakaa neljään tasoon:

- Taso 1 (DR1Finn): rakennuksen käyttöä tehostamalla pyritään parantamaan energiatehokkuutta
- Taso 2 (DR2Finn): suunnitelmallisilla, yleensä kunnossapidon yhteydessä tehtävillä, korjauskonsepteilla pyritään parantamaan energiatehokkuutta
- Taso 3 (DR3Finn): laajan korjausohjelman yhteydessä pyritään parantamaan energiatehokkuutta.
- Taso 4 (DR4Finn): vanha rakennus puretaan ja rakennus korvataan energiatehokkaalla uudisrakennuksella, joka aikaisempaa paremmin vastaa kiinteistössä olevan toiminnan tarpeita.

Työpaketti 1: Rakennuskanta

Direktiivin 4 artiklassa laajennetaan 5 artiklan valtion keskushallinnon rakennuksia koskeva inventointi koskemaan asuin- ja liikerakennuksia (residential and commercial buildings). Tarkasteluun otettavien käyttötarkoituksiluokkien tiedot rakennuksista poimitaan Väestörekisterikeskuksen Rakennus- ja huoneistorekisteristä. Rekisteritiedoista laaditaan ikäluokkajaolla laajuustilastot vuoden 2010 poikkileikkauksena.

Tarkasteltavien rakennusten energiakulutuksen ja päästöjen määrittämisessä käytetään Tampereen teknillisen yliopiston (TTY) kehittämän EKOREM-laskentamallin tuloksia (kWh, ekv-CO₂).

Työpaketti 2: Korjauskonseptit

Kustannustehokkaimmat pitkälle menevien perusparannusten korjaustavat tunnistetaan sekä tutkimusryhmän edustamien tutkimusorganisaatioiden (OAMK, TAMK, VTT) että ohjausryhmän jäsenten edustamien organisaatioiden tutkimustulosten ja empiiristen havaintojen avulla.

Tavoitellut energiansäästöt Suomen rakennuskannassa (vuonna 2010 olemassa olevat rakennukset) saadaan aikaan rakennusten oikealla käytöllä (mm. säädöt, laitteiden käyttöajat), toteuttamalla tarpeenmukaiset kunnossapitokorjaukset oikea-aikaisesti sekä parantamalla energiatehokkuutta mm. vauriokorjausten yhteydessä silloin, kun ne ovat teknisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti arvioituna perusteltuja.

Lisäksi olemassa olevan rakennuskannan tilankäyttöä tehostetaan (purku, käyttötarkoituksen muutokset, tilojen käyttöajat) sekä otetaan huomioon toimintojen

muuttuneet tilatarpeet ja yhteiskunnan rakennemuutokset myös tulevassa uudisrakentamisessa (etätyö, tilojen moni- ja yhteiskäyttö).

Työpaketti 3: Poliittikkatoimenpiteet

Potentiaalisia poliittikkatoimia etsitään Suomen ja muiden maiden korjausrakentamisen edistämiseen käytetyistä keinoista. Näitä työstetään yhdessä ympäristöministeriön ja kansallisen ohjausryhmän kanssa.

Keinoja ovat esteiden poistaminen, kannusteiden vahvistaminen, taloudelliset kannusteet ja sanktiot. Rakennuskannan energiatehokkuuden parantamiseksi tarkastellaan seuraavia asioita:

- Korjaustoimenpiteiden suuntaaminen erityisesti paljon energiaa kuluttaviin rakennuksiin,
- kannustaminen pitkän aikavälin energiatehokkuussopimuksiin,
- energian säästöön tähtääviin toimenpiteisiin aktivoiminen vauriokorjausten yhteydessä ja energiatalouden parantamiseen kannustaminen omistajavaihtosten yhteydessä,
- pitkäjänteiset vakaat korjausrahoitusmekanismit kuitenkin niin, että taloudelliselle julkiselle tuelle asetetaan minimivaatimukset energiatehokkuuden suhteen,
- neuvonta ja markkinointi parhaisiin säästökäytäntöihin,
- korjaussuunnittelijoiden, -työnjohdon ja -työntekijöiden koulutuksen määrän lisääminen ja osaamisen parantaminen,
- korjausprosessien erityispiirteiden huomioon ottaminen mm. hankintamenetelyissä sekä
- asunto-osakeyhtiöiden energiakorjauksia edistävien verotuskäytäntöjen ja muiden mahdollisten tukitoimenpiteiden arviointi.

Työpaketti 4: Kannustaminen korjauksiin

Tärkeää on saada korjaustoiminnan kentällä läpi viesti ”opittu – ymmärretty – toiminnassa”. Eli on opittu kiinteistönpidon vaikutus energiankulutukseen, ymmärretty miten energiaa voidaan säästää välttämättä rakennusvirheet ja sisäilmaongelmat sekä huolehditaan, että tunnistetut korjaustoimenpiteet toteutetaan ja niiden vaikutusten pysyminen varmistetaan siten, että korjauksille saadaan kehittymään itsenäiset, pitkäkestoiset markkinat.

Tavoitteena on, että kiinteistönomistajat tekevät päätökset lähtökohtana hankkeen aikataulu, palveluntarjoajat uskaltavat investoida tuote- ja palvelukehitykseen, ja rahoituslaitokset sekä investoijat kehittävät rahoitustuotteita. Myös muut tahot (stakeholder) kuten valtio ja kunta pyrkivät omilla toimillaan edistämään korjausrakentamisen markkinoiden vakaata kehitystä.

Työpaketti 5: Todennetut todelliset kohteet

Ohjausryhmän, tutkimusryhmän ja ympäristöministeriön kontaktien perusteella on etsitty dokumentoituja ja seurattuja energiatehokkuuden parantamiseen tähdänneitä korjauskohteita.

Kiinteistönomistajien näkökulmasta kerrotaan todellisten, edistyksellisten toteutettujen kohteiden avulla saavutettavat energiansäästöt ja päästövähennykset sekä tietoa energiakorjausten kannattavuudesta ja taloudellisuudesta.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Ei muutos- tai säädöstarpeita.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 5 artikla: Julkisten elinten rakennukset esimerkkinä
- 8 artikla: Energiakatselmuksent ja energiahallintajärjestelmät
- 20 artikla: Kansallinen energiatehokkuusrahasto, rahoitus ja tekninen tuki

Julkisten elinten rakennukset esimerkkinä; 5 artikla

EED: 3 prosenttia valtion keskushallinnon omistamien ja käyttämien rakennusten kokonaispinta-alasta on korjattava vuosittain vastaamaan kansallisesti määriteltäjä energiatehokkuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia. Vaihtoehtoisesti voidaan toteuttaa muita kustannustehokkaita toimenpiteitä yhtä suuren energiansäästön saavuttamiseksi. Kummassakin vaihtoehdossa luetaan hyväksi tiloista luopumiset. Kuntia on rohkaistava energiatehokkuussuunnitelmien laatimiseen ja energiakatselmuksent tekemiseen.

Jos valitaan 3 prosentin korjausvelvoite on 31.12.2013 toimitettava luettelo keskushallinnon rakennuksista (pl. suojellut ja asevoimien rakennukset, jos halutaan).

Jos valitaan vaihtoehtoinen toimintatapa, tulee 31.12.2013 mennessä ilmoittaa toimenpiteet ja osoittaa, kuinka niillä saavutetaan vastaava energiatehokkuuden lisäys.

NYKYTILANNE

Energia- ja ilmastopoliittinen ministerityöryhmä on hyväksynyt, että Suomessa toimenpanovaihtoehdoksi otetaan vaihtoehtoinen toimintatapa eli muut kustannustehokkaat toimenpiteet direktiivin vaatimusten täyttämiseksi, ja tiedot ilmoitettiin komissiolle 18.12.2013.

Keskushallinto on direktiivissä määritelty valtionhallinnon yksiköiksi, joilla on toimivalta koko valtion alueella. Tämän määritelmän perusteella on laadittu lista keskushallinnon rakennuksista, mihin ei ole sisällytetty mm. aluehallintovirastoja, ELY-keskuksia tai käräjäoikeuksia. Suojellut rakennukset on sisällytetty listaan, vaikka ne olisi voinut jättää ulkopuolelle. Tämän jälkeen listasta on karsittu energiatehokkuutta koskevat kansalliset vähimmäisvaatimukset täyttävät rakennukset.

Vähimmäisvaatimukset on johdettu ympäristöministeriön asetuksesta rakennuksen energiatehokkuuden parantamisesta korjaus- ja muutostöissä (YM 4/13).

Listalla on rakennuksia n. 240 kpl ja niiden kokonaisala on n. 900 000 brm². Rakennusten kokonaisenergiankulutus on n. 180 GWh vuodessa. 3 prosentin korjausvelvoitetta vastaavaksi vuotuiseksi energiansäästövelvoitteeksi on laskettu 1 285 MWh eli n. 0,7 prosenttia kokonaisenergiankulutuksesta listan rakennuskannassa.

Vaihtoehtoiset toimet ovat kustannustehokkaampi ja joustavampi tapa artiklan vaatimusten toimeenpanon toteuttamiseksi, ja suurin osa jäsenvaltioista on päätyvässä siihen. Vaihtoehtoisia toimenpiteitä ovat mm. vuokralaisten sähkön käyttöä vähentävät projektit, kiinteistönhoidon palkkio-sanktiosopimukset, ylläpidon energiakorjaukset, käyttötekniinen ohjaus, pohjatehon eli kiinteistön käyttäjistä riippumattoman energiankulutuksen tarkastelut, korjaushankkeiden yhteydessä tehtävät energiatehokkuustoimenpiteet sekä toimitilatehokkuuden parantaminen. Näille toimenpiteille arvioidaan laskennalliset tavoitteet ja niiden toteutumisesta raportoidaan komissiolle vuosittain.

Muun julkishallinnon eli kuntien osalta direktiivin vaatimukseen vastataan kuntien energiatehokkuussopimuksella ja energiaohjelmalla.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Ei muutos- tai säädöstarpeita.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 4 artikla: Rakennusten peruskorjaukset
- 8 artikla: Energiakatselmukset ja energiahallintajärjestelmät
- 20 artikla: Kansallinen energiatehokkuusrahasto, rahoitus ja tekninen tuki

Julkisten elinten hankinnat; 6 artikla

EED: Valtion tulee tehdä vain energiatehokkaita hankintoja, sikäli kuin se on johdonmukaista kustannustehokkuuden, taloudellisen toteutettavuuden, laajemman kestävyys- ja teknisen soveltuvuuden sekä riittävän kilpailun kanssa. Vaatimus koskee liitteessä III mainittuja tuotteita, palveluja ja rakennuksia. Sovelletaankin hankintoihin, jotka ylittävät EU-kynnysarvot. Kuntia tulee rohkaista energiatehokkaisiin hankintoihin.

NYKYTILANNE

Direktiivi koskee vain sitä, mitä hankitaan, ei sitä, miten hankitaan. Direktiivin vaatimukseen vastataan parhaiten päivittämällä valtioneuvoston periaatepäätös uusien ja kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen (cleantech-ratkaisut) edistämisestä julkisissa hankinnoissa. Päivityksessä voidaan periaatepäätökseen lisätä viittaus energiatehokkuusdirektiiviin, jolloin periaatepäätös pysyy ajan tasalla, vaikka energiatehokkaita hankintoja koskevien tuotteiden luettelo direktiivin liitteessä III täydentyisi myöhemmin. Tällä hetkellä liitteessä mainitaan energiamerkintädirektiivissä

mainitut tuotteet (mm. kotitalousastianpesukoneet, -jääkaapit, -pesukoneet, lamput), ekosuunnitteludirektiivin (2009/125/EU) mukaiset laitteet, Energy Star -toimistolaitteet, renkaat, palvelut ja rakennukset. Palveluiden osalta vain palveluntarjoajan kyseistä palvelusuoritusta varten hankkimien tuotteiden tulee olla energiatehokkaita.

Käytännössä vain valtion yhteishankintayksikkö Hansel Oy hankkii EU:n kynnysarvot ylittäviä määriä kyseisiä tuotteita ja palveluja. Näin ollen riittää, että Hansel noudattaa päivitettyä valtioneuvoston periaatepäätöstä ja raportoi kyseisistä hankinnoista.

Muun julkishallinnon eli kuntien osalta direktiivin vaatimukseen vastataan kuntien energiatehokkuussopimuksilla. Lisäksi julkisen sektorin esimerkillistä roolia hankinnoissa tukee Motivan ylläpitämä hankintapalvelu (<http://www.motivanhankintapalvelu.fi/>).

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Muutostarpeet

Lähivuosina tullaan uuden hankintadirektiivin vaatimusten vuoksi uudistamaan hankintaportaali (nykyinen HILMA), jolloin siihen voidaan lisätä kohta, jossa kerrotaan hankinnassa noudatetun energiatehokkuusdirektiiviä. Siihen asti vastaava raportointitietoa voidaan kerätä hyödyntämällä Hanselin tietoja yhteishankintojen osalta.

TEM (ja YM) huolehtivat valtioneuvoston periaatepäätöksen (Kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen (cleantech-ratkaisut) edistämisestä julkisissa hankinnoissa, 13.6.2013) päivittämisestä kevään 2014 aikana.

SÄÄDÖSTARPEET

Ei säädöstarpeita.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 19 artikla: Muut energiatehokkuutta edistävät toimenpiteet

Energiatehokkuusvelvoitejärjestelmät; 7 artikla

EED: Jäsenvaltion on perustettava energiatehokkuusvelvoitejärjestelmä, jolla varmistetaan, että jäsenvaltion alueella toimivat energian jakelijat ja/tai energian vähittäismyyntiyritykset saavuttavat 31.12.2020 mennessä kumulatiivisen loppukäytön energiansäästötavoitteen, joka vastaa energiamääränä 1,5 prosentin vuotuista uutta säästöä. Vaihtoehtoisesti jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön muita politiikkatoimia, edellyttäen, että niillä saavutetaan vastaava energiansäästön määrä. Artiklassa asetettu sitova kumulatiivisen energiansäästön tavoite määritetään vuosina 2010-2012 loppuasiakkaille myydyn energian keskiarvona. Liikenteessä käytetyn energian myynnin

määrä voidaan jättää huomiotta. Lisäksi voidaan säästötavoitteen määrittämisessä ja säästöjen laskennassa käyttää neljää ns. joustomekanismia, joiden vaikutus säästöavoitteeseen saa kuitenkin olla enintään 25 prosenttia.

Jäsenvaltioiden, jotka aikovat käyttää 7 artiklan toimeenpanossa muita politiikka-toimia, on ilmoitettava politiikkatoimensa komissiolle 5.12.2013 mennessä, sekä tässä yhteydessä, miten niillä tultaisiin saavuttamaan vaadittu säästöjen määrä.

NYKYTILANNE

Tilastokeskus määrittä TEM:n toimeksiannosta 7 artiklan kumulatiivisen energiansäästötavoitteen laskentaa varten ns. kantaluvin, joka vastaa niin tarkasti energian vähittäismyyntiyritysten loppuasiakkailleen myymään energiaa, kuin miten se tilastotietojen kautta on määritettävissä. Koska 7 artiklassa tarkoitettua energian vähittäismyyntiyritysten myymää energiaa ei ole erikseen tilastoitu, on kantaluvin määrittely tehty vähentämällä tilastotiedoista sellaiset energian loppukäytön erät, jotka eivät ole näiden yritysten loppuasiakkailleen myymiä. Kantaluvin määrittämisessä on käytetty vuosien 2010 ja 2011 tilastotietoja. Kantaluku tarkistetaan tammikuun 2014 loppuun mennessä, kun vuoden 2012 tiedot ovat käytettävissä.

Suomen energian loppukulutus on kolmen vuoden keskiarvona edellä kuvatulla laskennalla 298,15 TWh (alustava vuoden 2012 tiedon osalta). Kun tästä vähennetään liikenteen energiankäyttö (58,35 TWh) ja energiaerät, jotka eivät ole vähittäismyyntiyritysten myymiä (84,41 TWh), on 7 artiklan mukainen kantaluku 155,40 TWh. Tästä 1,5 prosentin mukaan laskettu vuotuinen uuden energiansäästön määrä on 2,33 TWh. Kumulatiiviseksi energiansäästökseen muutettuna on Suomen 7 artiklan mukainen säästötavoite 65,27 TWhkum.

Artiklan kohdassa 2 mainittujen joustomekanismien 25 prosentin enimmäismäärä on laskettuna em. säästötavoitteesta 16,32 TWhkum.

Suomi käyttää joustomekanismina ensisijaisesti vuosina 2009–2013 toteutettujen ns. varhaistoimien tuottamia energiansäästöjä, joiden kokonaismääräksi on arvioitu 99,33 TWhkum. Tarvittaessa tullaan käyttämään 7 artiklan 2 kohdan a) alakohdan mukaisia alempia säästötasoja (1,0 % ja 1,25 %) sekä b) alakohdan mukaisesti vähennyksiä päästökaupan soveltamisalaan kuuluviin laitoksiin myydyn energian osalta.

Kun joustomekanismien vaikutus otetaan huomioon, on Suomen jaksoa 2014–2020 koskeva kumulatiivinen energiansäästötavoite 48,95 TWhkum.

Direktiivin mukaan kansallista energiatehokkuusohjelmaa voidaan käyttää vaihtoehtona energiayhtiöiden velvoitejärjestelmälle. Energia- ja ilmastopoliittinen ministerityöryhmä hyväksyi (5.11.2013) vaihtoehtoisen ohjelman käytön 7 artiklan toimeenpanossa. Nykyisistä energiatehokkuutta edistävästä toimista on koottu kahdeksan toimenpidekokonaisuutta komissiolle 5.12.2013 toimitettuun kansalliseen energiatehokkuusohjelmaan (KETO). Toimien valinnassa oli keskeistä niillä saavutettavan energiansäästön merkittävyys ja 7 artiklan 9 kohdassa asetettujen politiikkatoimien hyväksymiskriteerien, 10 ja 11 kohdissa esitettyjen perusteiden sekä

liitteen V vaatimusten täyttyminen. Esitetyillä toimilla on arvioitu saavutettavan jaksolla 2014-2020 kumulatiivista energiansäästöä yhteensä 102,57 TWhkum.

Keskeisin yksittäinen KETO:n politiikkatoimi on energiatehokkuussopimukset (30,11 TWhkum). Koska nykyiset sopimukset ovat voimassa vuoden 2016 loppuun saakka, on TEM:n, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n ja sen toimialaliittojen kesken solmittu aiesopimus, jossa sitoudutaan vuonna 2015 neuvottelemaan uudesta vuonna 2017 käynnistyvästä sopimusjaksosta sekä tavoittelemaan 28 TWhkum energiansäästöä jaksolla 2014-2020. Vastaava aiesopimus solmittiin TEM:n, kuuden suurimman kaupungin (Helsinki, Espoo, Tampere, Turku, Oulu ja Vantaa) ja Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kanssa. Kuntakohtaiset tavoitteet ovat yhteenlaskettuna 0,956 TWhkum.

Suomen kansallinen energiatehokkuusohjelma (KETO) toimitettiin komissiolle 5.12.2013. Komissio voi kolmen kuukauden kuluessa ehdottaa siihen muutoksia, jolla saattaa myös olla vaikutusta nyt esitetyn 102,57 TWhkum kumulatiivisen energiansäästön määrään ja/tai kumulatiiviseen energiansäästötavoitteeseen 48,95 TWhkum. Komissio on kerännyt jäsenvaltioiden ilmoitukset verkkosivuilleen: http://ec.europa.eu/energy/efficiency/eed/article7_en.htm.

Jäsenvaltioiden on raportoitava komissiolle kansalliseen energiatehokkuusohjelmaan sisällyttämiensä toimien säästövaikutuksista vuosittain 30.4. mennessä.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Direktiivissä ei suoranaisesti määrätä säätämään kansallista lakia 7 artiklaan liittyen. Artiklan toimeenpano edellyttäneee säädöksiä mm. toimivaltaan liittyvissä kysymyksissä sekä menetelmien ja määritelmien vahvistamiseksi. Vapaaehtoisen sopimusjärjestelmän kattavuutta tarkastellaan energiatehokkuuslain valmistelussa.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 8 artikla: Energiakatselmukset ja energianhallintajärjestelmät
- 13 artikla: Seuraamukset

Energiakatselmukset ja energianhallintajärjestelmät; 8 artikla

EED: Jäsenvaltioiden on edistettävä korkealaatuisten ja kustannustehokkaiden energiakatselmusten saatavuutta kaikille energian loppukäyttäjille ja varmistettava, että kaikki suuret yritykset teettävät energiakatselmuksen viimeistään 5.12.2015 mennessä ja vähintään neljän vuoden välein edellisestä energiakatselmuksesta lähtien. Jäsenvaltion on otettava käyttöön liitteeseen VI pohjautuvat energiakatselmusten vähimmäisvaatimukset.

Lisäksi 16 artiklan mukaisesti, mikäli jäsenvaltio katsoo, että teknisen pätevyyden, objektiivisuuden tai luotettavuuden kansallisen taso on riittämätön, on varmistettava,

että 31.12.2014 mennessä energiakatselmoijille on saatavilla sertifiointi- ja/tai akkreditointijärjestelmä ja/tai vastaava pätevyysjärjestelmä.

NYKYTILANNE

TEM:n vastuualueella (palvelualat, teollisuus ja energia-ala) voidaan nykyisen energiakatselmusohjelman puitteissa pitää tilannetta energiakatselmusten saatavuudesta riittävänä. Muiden sektorien osalta on saatavuudessa täydentämisen tarvetta.

YM:n vastuualueella on kerrostaloille katselmusmalli olemassa, mutta rivi- ja pientaloille pitää katselmusmalli luoda. Lähtökohtana on, että energiatodistusten antajat olisivat päteviä rivi- ja pientalokatselmoijia. LVM:n vastuualueella on laadittava kuljetusyrityksille oma malli, todennäköisesti kombinaationa nykyisistä ns. Motivan energiakatselmusmalleista. MMM:n vastuualueella lähdetään siitä, että maatilojen energiasuunnitelma täyttäisi alkutuotannon osalta vaatimuksen. Investointia suunnitteleville ja energiankulutukseltaan suurille maataloille on lisäksi suunnitteilla energiasuunnitelmaa täydentävä maatilojen energiakatselmus. Myllyt, kuorimot ja vastaavat tulisivat mahdollisesti TEM:n katselmusohjelman piiriin.

Artiklan kohdassa 4 edellytettävien suurten yritysten pakollisten energiakatselmusten osalta tulkitaan energiakatselmusta määritelmänä eri tavalla, kuin mitä energiakatselmuksella on Suomessa perinteisesti katsottu tarkoitettavan. Artiklan 4 kohdan energiakatselmukset ovat yritystason energiankäytön nykytilan ja säästötoimien arviointia, jossa vain yhtenä osana ovat kohdekohtaisesti paikan päällä tehdyt esimerkiksi rakennusten energiakatselmukset. Näissä yritystason energiakatselmuksissa on energianhallintajärjestelmä keskeisessä roolissa.

Artiklan kohdan 6 mukaan ne suuret yritykset, joilla on vastaavan energiakatselmuksen sisältävä sertifioitu energiahallintajärjestelmä, on vapautettava artiklan kohdan 4 pakollisista energiakatselmuksista. Sertifioitun ISO 50 001 järjestelmän on alustavasti katsottu olevan riittävä. Selvitys ISO 14 001 ympäristöjärjestelmää täydentävästä erillisestä energianhallintajärjestelmästä on käynnissä. Ajatuksena on, että energiavaltaisen teollisuuden toimenpideohjelmaan sopimusvelvoitteena sisältyvä energiatehokkuusjärjestelmä (ETJ) voitaisiin sertifioida siten, että se yhdessä ISO 14 001 järjestelmän kanssa olisi vastaava kuin ISO 50 001.

Suurilla yrityksillä tulee käytännössä olemaan vaihtoehto valita joko artiklan kohdan 4 mukaiset pakolliset katselmukset tai sertifioitu järjestelmä. Suurten yritysten pakollisiin energiakatselmuksiin voidaan myöntää energiatukea 4.6.2014 saakka, mutta sen jälkeen tukea ei voida myöntää muuten kuin mahdollisesti ns. de minimis-tukena (vähämerkityksellinen valtiontuki).

Artiklan tarkoittamien suurten yritysten määritelmässä on viitattu komission suositukseseen (2003/361/EY). Komission tulkinnan mukaan jäsenvaltioiden tulisi kyetä identifioimaan maassa toimivat tämän määritelmän mukaiset suuret yritykset. Vaatimus on nykyisten rekisterien perusteella käytännössä mahdoton. Tältä osin on jatkettava keskustelua muiden jäsenvaltioiden kanssa siitä, miten vaatimus voidaan panna toimeen rationaalisella tavalla.

Energiakatselmuksille on laadittava kansalliset minimivaatimukset direktiivin liitteen VI suuntaviivojen mukaisesti. Liitteen vaatimuksista pääosa on energiahallintajärjestelmille tyypillisiä toimia.

Nykyiseen Motivan ylläpitämään energiakatselmoijien pätevyttämisjärjestelmään tarvittavien muutosten suunnittelu on käynnissä. Järjestelmä sinällään on toimiva, mutta mm. pätevyden myöntäminen siirtyisi jatkossa Energiavirastolle. Maatilojen energiasuunnittelijoiden pätevyden myöntää jatkossakin Maaseutuvirasto, mutta pätevyttämisjärjestelmää muokataan Manner-Suomen maaseudun kehittämissohjelman 2014-2020 vaatimusten mukaiseksi.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Artiklan toimeenpano edellyttää säädöksiä mm. suurten yritysten katselmusvelvoitteesta, toimivaltaan liittyvissä kysymyksissä sekä menetelmien ja määritelmien vahvistamiseksi.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 7 artikla: Energiatehokkuusvelvoitejärjestelmä
- 13 artikla: Seuraamukset
- 16 artikla: Pätevyys-, akkreditointi- ja sertifiointijärjestelmien saatavuus
- 18 artikla: Energiapalvelut

Kulutuksen mittaaminen; 9 artikla

Artiklan kohdat 1 ja 2

EED: Sähkön, maakaasun, kaukolämmityksen, kaukojäähdytyksen ja kotitalouksien lämpimän käyttöveden loppukäyttäjille on tarjottava, mikäli se on teknisesti mahdollista, taloudellisesti järkevää ja oikeassa suhteessa mahdollisiin energiansäästöihin, kilpailukykyisesti hinnoitellut käyttäjäkohtaiset mittarit, jotka kuvaavat tarkasti loppukäyttäjän todellista energiankulutusta ja antavat tiedot sen todellisesta ajoittumisesta.

Tällainen kilpailukykyisesti hinnoiteltu mittari on tarjottava aina, kun

a) olemassa oleva mittari korvataan, paitsi jos se on teknisesti mahdotonta tai se ei ole kustannustehokasta, kun otetaan huomioon pitkän aikavälin arvioidut säästömahdollisuudet;

b) kyse on direktiivin 2010/31/EU mukaisesti uuteen rakennukseen tai sellaiseen rakennukseen, johon suoritetaan laajamittaisia korjauksia, sijoitettavasta uudesta liittymästä.

Kun ns. älymittareita otetaan käyttöön sähkön ja kaasun myynnissä, 9 artiklan 2 kohta edellyttää mittareilta tiettyjä ominaisuuksia, jotta loppuasiakas voi saada riittävästi tietoa kulutuksen ajoittumisesta ja määrästä. Jos loppukäyttäjät sitä pyytävät, niiden verkosta ottamaa ja verkkoon siirtämää sähköä koskevat mittaustiedot asetetaan loppukäyttäjien tai loppukäyttäjän puolesta toimivan kolmannen osapuolen saataville helposti ymmärrettävässä muodossa.

NYKYTILANNE

Energiamarkkinoilla toimivien yritysten energiatehokkuuspalveluja koskeva laki (1211/2009) ja sähkömarkkinalain nojalla annettu valtioneuvoston asetus sähkön-toimitusten selvityksistä ja mittaamisesta (66/2009) sisältävät pääosin 9 artiklan 1 kohdan vaatimukset mittarien tarjoamisesta sähkön, kaasun, kaukolämmön ja -kylmän loppuasiakkaille ja 9 artiklan 2 kohdan vaatimukset älykkäiden mittausjärjestelmien käyttöönottoon liittyvistä käyttöönottoedellytyksistä. Mittaustietojen antamisesta asiakkaan pyynnöstä asiakkaan puolesta toimivalle kolmannelle osapuolelle ei ole nykyisin säädetty muuta kuin sähköasiakkaan tietojen luovuttamisesta kolmannelle osapuolelle tarvittavasta asiakkaan suostumuksesta.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Mittaamista koskevat energiatehokkuuspalvelulain säännökset siirretään tarvittaessa hieman muokattuna energiatehokkuuslakiin. Vastaavasti tarkistetaan sähkömarkkinalain ja sen nojalla annetut mittaamista koskevat säännökset. Lisäksi tarkistetaan sähkömarkkinalain nojalla annettua asetusta vastaamaan yksiselitteisesti tietojen antamista sähköasiakkaan puolesta toimivalle kolmannelle osapuolelle koskevaa direktiivin vaatimusta.

Artiklan kohta 3

EED: Kaukolämpöverkosta tai muusta keskitetystä lähteestä lämpöä, jäädytystä tai kuumaa vettä saavan rakennuksen lämmönvaihtimeen tai toimituspisteeseen on asennettava lämpöenergia- tai kuumavesimittari.

Moniasuntoisiin ja moneen eri tarkoitukseen käytettäviin rakennuksiin, joissa on keskuslämmitys tai -jäädytys tai jotka saavat lämpöä kaukolämpöverkosta tai useille rakennuksille yhteisestä keskitetystä lähteestä, on lisäksi asennettava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2016 käyttäjäkohtaiset kulutusmittarit, jotka mittaavat lämmityksen tai jäädytyksen tai kuuman veden kulutusta kunkin yksikön osalta, jos se on teknisesti mahdollista ja kustannustehokasta. Jos käyttäjäkohtaisten kulutusmittareiden käyttö ei ole teknisesti mahdollista tai jos se ei ole kustannustehokasta lämmityksen mittaamiseksi, on käytettävä käyttäjäkohtaisia lämmityskustannusten jakolaitteita mittaamaan lämmönkulutusta kussakin lämpöpatterissa, jollei kyseessä oleva jäsenvaltio osoita, että tällaisten lämmityskustannusten jakolaitteiden asentaminen ei olisi kustannustehokasta. Tällaisissa tapauksissa voidaan harkita vaihtoehtoisten kustannustehokkaiden menetelmien käyttöä lämmönkulutuksen mittaamisessa.

NYKYTILANNE

Kaukolämmön toimituspisteessä on Suomessa aina lämpömäärämittari (laki 1211/2009, 3 §). Poikkeuksena voi olla esim. usean taloyhtiön yhteinen lämpökeskus, jonka kulut jaetaan useimmiten rakennustilavuuden tai neliöiden suhteessa.

Suomessa huoneistokohtaisia mittareita ei pääsääntöisesti ole lämmitykselle. Asiaa on tutkittu, mutta mittauksen kustannukset, ja monet tekniset seikat, kuten

huoneistojen välinen lämmön siirtyminen ja sen huomioonottaminen, vaikeuttavat oikeudenmukaista toteutusta ja kustannusten jakoa.

Rakennuksiin, joissa on useampi kuin yksi huoneisto on asennettava huoneistokohtaiset vesimittarit sekä kylmälle että lämpimälle käyttövedelle siten, että niiden osoittamaa kulutusta on mahdollisuus käyttää laskutuksen perusteena. Näin ollen mittauslaitelaista tulevat kulutusmittausten vaatimukset koskevat myös huoneistokohtaisia vesimittareita. Uudisrakentamista koskeva mittareiden asentamisvelvoite on tullut voimaan 3.1.2011 ympäristöministeriön antaman asetuksen mukaisella rakentamismääräyskokoelman osan D1, Kiinteistöjen vesi- ja viemärlaitteistot, muutoksella. Rakentamismääräykset eivät kuitenkaan velvoita taloyhtiöitä käyttämään huoneistokohtaisia mittareita vedenkulutuksesta aiheutuvien kustannusten jaon perustana, sillä laskutusperuste määritellään yhtiöjärjestyksessä.

Rakennusten energiatehokkuuden parantamisesta korjaus- ja muutostöissä annettun ympäristöministeriön asetuksen (4/13) mukaan on rakentamis- tai toimenpidelupaa edellyttävissä tai käyttötarkoituksen muutosta koskevissa korjaus- ja muutostöissä noudatettava vesi- ja viemärijärjestelmien osalta uudisrakentamista koskevia säännöksiä. Tämä koskee kohteita, joille on haettu lupaa 1.9.2013 lähtien (viranomaisten käytössä olevat rakennukset 1.6.2013 lähtien) ja joissa on mahdollista parantaa energiatehokkuutta korjausten yhteydessä teknisen, toiminnallisen sekä taloudellisen toteutettavuuden perusteella arvioituna.

MUUTOS-/SÄÄDÖSTARPEET

VTT:n selvitys huoneistokohtaisen mittauksen ja kustannusten jakolaitteiden teknisistä ja taloudellisista edellytyksistä valmistui lokakuussa 2013. Selvitys perustuu ulkomaisista lähteistä saatuihin tietoihin jakolaitteiden välittömistä kustannuksista. Kaikkia mahdollisia välillisiä kustannuksia ei ole pyritty ottamaan huomioon. Selvityksessä ei myöskään ole otettu huomioon huoneistojen välisen lämmön siirtymisen aiheuttamia oikeudenmukaisen kustannusjaon kannalta toistaiseksi ratkaisemattomia ongelmia, mitkä korostuisivat huoneistokohtaisia lämpöenergian mittauksia tai kustannusjakolaitteita käytettäessä. Selvityksen mukaan lämmityskustannusten jakolaitteet maksavat itsensä vasta kun ne ohjaavat käyttäjiä säästämään energiaa kerrostaloissa enemmän kuin 21 % ja rivitalossa enemmän kuin 14 %. Huoneistokohtaisen lämpömäärämittauksen kustannusten kattaminen vaatii suuremman energiansäästön: enemmän kuin 45 % asuinkerrostalossa ja 30 % asuinrivitalossa.

Nämä rajaarvot toteutuvat tilanteessa, jossa mitään laskentakorkoa ei kannattavuuslaskelmissa huomioida. Jos laskelmissa otetaan huomioon laskentakorko, säästövaatimukset nousevat vielä suuremmiksi.

Tarkastelluista asuntotyypeistä jakolaitteet maksoivat itsensä 10 % energiansäästöllä ainoastaan isohkoissa, ennen vuotta 1980 rakennetuissa rivitaloasunnoissa. Näiden osuus rivitalokannasta on 5 % (rivi ja kerrostalokannasta 1 %). Tämä tarkoittaa sitä, että 99 % olemassa olevista usean asunnon rakennuksista

huoneistokohtainen lämmitysenergian mittaus ja välillinen määrittäminen tuo niin paljon kustannuksia, ettei niiden kattaminen käyttäytymistä muuttamalla saata-villa energiansäästöillä onnistu. Kustannustehokkaampaa on investoida rakennus-ten lämmitysjärjestelmän säätöön ja tasapainottamiseen, joka tuo varmemman sääs-tön kuin välillisesti vaikuttavat laitteet.

VTT:n selvitys osoittaa, että huoneistokohtainen lämmönkulutuksen mittaus on olemassa olevissa rakennuksissa teknisesti hyvin hankala toteuttaa, eikä lämmitys-kustannusten jako patterikohtaisia laitteita käyttäenkään ole kustannustehokasta. Myös uudisrakennusten osalta kumpikaan ratkaisu ei nykytekniikalla näytä talou-dellisesti kannattavalta, kun uudisrakentamista koskevat energiamääräykset ovat jo hyvällä tasolla ja tulevaisuudessa edelleen kiristymässä.

Tarkistetaan, edellyttääkö rakennuksen lämmönvaihtimen tai lämmön, jäähdy-tyksen ja kuumen veden toimituspisteeseen asennettavaa mittaria koskeva direk-tiivin vaatimus muutos- tai lisäystarpeita nykyisiin säännöksiin.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 10 artikla: Laskutustiedot
- 11 artikla: Mittaus- ja laskutustietojen saamisen kustannukset
- 13 artikla: Seuraamukset

Laskutustiedot; 10 artikla

EED: Jos loppukäyttäjillä ei ole direktiiveissä 2009/72/EY ja 2009/73/EY tarkoitettuja älykkäitä mittareita, on viimeistään 31.12.2014 varmistettava, että laskutustiedot ovat täsmällisiä ja perustuvat tosiasialliseen kulutukseen direktiivin liitteessä VII olevan 1.1 kohdan mukaisesti kaikilla tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, mukaan lukien energian jakelijat, jakeluverkonhaltijat ja energian vähittäismyynti-yri-tykset, jos se on teknisesti mahdollista ja taloudellisesti perusteltua. Sähkö- ja kaasu-markkinadirektiivien mukaisia älymittareita käytettäessä loppuasiakkaan on saatava yksityiskohtaiset kulutustietonsa käyttöajan mukaan kultakin päivältä, viikolta, kuu-kaudelta ja vuodelta.

NYKYTILANNE

Nykyinen laki energiamarkkinoilla toimivien yritysten energiatehokkuuspalveluista (1211/2009) sisältää suurimman osan 10 artiklan vaatimuksista. Nykytilanteessa kulutustietojen saanti on toteutettu verkonhaltijan asiakkailleen tarjoamalla säh-köisillä raportointipalveluilla.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Muokataan kulutustietojen antamista koskevat nykyisen energiamarkkinoilla toi-mivien yritysten energiatehokkuuspalveluista annetun lain (1211/2009) säännökset vastaamaan 10 artiklaa ja liitettä VII ja siirretään ne uuteen energiatehokkuuslakiin.

Sähkön osalta vastaavat säännökset tulevat pääosin sähkömarkkinalain nojalla annettuihin säädöksiin.

Lisäksi on säädettävä velvoite, jonka mukaan käytettävissä olevat kulutustiedot on asetettava vaihtoehtoisesti loppuasiakkaan pyynnöstä nimeämensä energiapalvelujen tarjoajan saataville.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 9 artikla: Kulutuksen mittaaminen
- 11 artikla: Mittaus- ja laskutustietojen saamisen kustannukset
- 13 artikla: Seuraamukset

Mittaus- ja laskutustietojen saamisen kustannukset; 11 artikla

EED: Artiklan mukaan loppuasiakkaiden on saatava kaikki energiankulutusta koskevat laskunsa ja laskutustietonsa maksutta. Myös energiankulutusta koskevat tiedot on annettava loppuasiakkaalle asianmukaisella tavalla ja maksutta.

NYKYTILANNE

Sähkön kulutustietojen maksuttomuudesta säädetään valtioneuvoston asetuksessa sähköntoimitusten selvityksestä ja mittaamisesta (66/2009, 8 §). Sähkömarkkinalain (588/2013) 57 ja 69 §:n mukaan maksutapojen ehdoissa voidaan huomioida eri maksutapojen tarjoamisesta aiheutuvat kustannusten kohtuulliset erot. Kaukolämmön laskutuksessa noudatetaan kuluttajansuojalain (38/1978) yleisperiaatteita ja kuluttajavirasto on tehnyt siitä yleislinjauksen (Kuluttajaoikeuden linjaus: Maksaminen ja laskutus 2008).

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Tarkistetaan 11 artiklan vaatimusten yhteensopivuus sähkömarkkinalain (588/2013) laskutuksen kustannuksia koskevien säännösten (57 ja 69 §) kanssa ja otetaan maksuttomuutta koskeva säännös maakaasun, kaukolämmön ja -jäähdytyksen osalta uuteen energiatehokkuuslakiin.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 9 artikla: Kulutuksen mittaaminen
- 10 artikla: Laskutus
- 13 artikla: Seuraamukset

Kuluttajille tiedottamista ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä koskeva ohjelma; 12 artikla

EED: Toteutettava asianmukaiset toimenpiteet pienten energiankäyttäjien, kotitalousasiakkaat mukaan lukien tehokkaan energiankäytön edistämiseksi ja helpottamiseksi. Jäsenvaltion on käytettävä toimeenpanossaan direktiivissä esitetystä alakohdista a) "välineet ja menettelyt" (i)-(v) tai b) "tavat" (i)-(ii) yksi tai useampi osatekijä.

NYKYTILANNE

Vaihtoehto a) Välineet ja menetelmät käyttäytymisen muuttamiseen

Taloudelliset ohjauskeinot (i, ii)

Energiaverotuksella tavoitellaan fiskaalisten tavoitteiden lisäksi myös energia- ja ilmastopoliittisia tavoitteita. Lämmitys- ja liikennepolttoaineiden verotuksessa on CO₂-komponentti edistämässä myös kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä.

Liikenteen verotus koostuu ajoneuvon rekisteröinnin yhteydessä maksettavasta autoverosta, vuosittain maksettavasta ajoneuvoverosta ja liikennepolttoaineiden polttoaineverosta. Auto- ja ajoneuvovero määräytyy ajoneuvon päästöjen mukaan, mikä ohjaa energiatehokkuuteen liikennepolttoaineiden CO₂-komponentin ohella.

Palvelu-, teollisuus- ja energia-alan yritykset, myös pk-yritykset, voivat saada työ- ja elinkeinoministeriön tukea energiakatselmuksiin ja tarpeellisiksi todettuihin investointeihin. Asuinkiinteistön energiakatselmuksen voidaan saada tukea ympäristöministeriön energia-avustuksista. Pientalojen harkinnanvaraista energia-avustusta myönnetään laite- ja materiaali-investointeihin, joilla parannetaan energiataloutta, vähennetään päästöjä ja lisätään uusiutuvan energian käyttöä. Taloyhtiöiden energia-avustusta myönnetään asuinrakennusten korjaamiseen. Yksityinen henkilö saa kotitalousvähennyksenä vähentää kunnostustoimenpiteiden työosuutta.

Maatilojen energiaohjelma, joka on maatalousalan vapaaehtoinen energiatehokkuussopimus, ohjaa energiatehokkuuden kehittämiseen ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämiseen. Energiaohjelmaan liittyneet maatilat saavat valtiolta tukea energiasuunnitelman laadintaan sekä tiettyihin maatilojen energiatehokkuutta edistäviin rakennus- ja laiteinvestointeihin. Energiatehokkuutta parannetaan myös tilusjärjestelyillä, joihin on saatavissa taloudellista tukea valtiolta. Tilusjärjestelyillä tarkoitetaan hajallaan sijaitsevan maaomaisuuden yhdistämistä suuremmiksi hoidon ja omistuksen kannalta toimivammiksi yksiköiksi.

Tiedotus (iii)

Vastuuministeriöillä ja energiayhtiöillä on lakisääteinen rooli energiankäytön edistäjinä.

Energiatodistus on työkalu rakennusten energiatehokkuuden vertailuun ja parantamiseen myynti- ja vuokraustilanteessa. Se on pakollinen uusille rakennuksille ja esitetään rakennuslupaa haettaessa. Olemassa oleville rakennuksille energiatodistus on pakollinen myynnin tai vuokrauksen yhteydessä. 1.6.2013 alkaen todistus on vaadittu uudisrakennusten lisäksi asuinkerrostaloilta ja vuonna 1980 tai sen jälkeen käyttöön otetuilta pientaloilta. Energialuokka tulee ilmoittaa myynti- tai vuokerausilmoituksessa. Energiatodistuksista viestitään www.motiva.fi/energiatodistus neuvontapalvelussa. Sivustoa tukevat neuvontapuhelin sekä esite- ja opasaineistot.

Energianeuvonta

Kuluttajille suunnattua energianeuvontaa on kehitetty energia- ja ilmastostrategian, kuluttajapolitiittisen ohjelman ja energiatehokkuutta koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö on nimennyt Motiva Oy:n energianeuvontaa kehittäväksi valtakunnalliseksi koordinaatiokeskukseksi. Neuvonnan ytimessä ovat www.eneuvonta.fi -verkkoportaali sekä 17 alueella neuvontaa tarjoavat tahot. Portaali on linkitetty muihin verkkopalveluihin ja se ohjaa ja täydentää alueellista neuvontaa, jota on saatavilla mm. verkkoportaalin kautta. Toiminta on toiminut muutaman vuoden noin miljoonan euron vuosittaisella määrärahalta.

Valtakunnallisesti neuvontaa ohjaa ohjausryhmä, johon kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriön lisäksi ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, Opetushallitus, Suomen Kuntaliitto ja Energiateollisuus.

Liikkumisen ohjaus

Liikenteen energiatehokkuutta edistetään osana valtakunnallista liikkumisen ohjausta, jonka koordinoitityön Liikennevirasto on tilannut Motivalta. Tavoitteena on vähentää yksin omalla autolla ajamista ja lisätä ympäristön ja yhteiskunnan kannalta edullisia liikkumistapoja, kävelyä, pyöräilyä, joukkoliikenteen käyttöä, auton yhteiskäyttöä, kimpakyytejä ja taloudellista ajotapaa.

Liikennevirasto myöntää avustusta seuduille ja kunnille liikkumisen ohjauksen toiminta- ja yhteistyömuotojen edistämiseksi.

Taloudellinen ajaminen ja energiatehokkaan auton valinta tulee nähdä myös viisaana liikkumisena. Ajotavan koulutus on osa kuljettajaopetusta sekä ajokorttitutkinnon I- että III-vaiheessa. Koulutus on kirjattu Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín hyväksymään opetussuunnitelmaan.

Vähiintuneet viestintätoimet ja -hampajat

Energiansäästöviikkoa vietetään vuosittain lokakuussa. Tavoitteena on nostaa esille energiatehokkuutta ja tarjota säästövinkkejä: www.energiansaastoviikko.fi

Kansainvälistä Liikkujan viikkoa ja auton vapaapäivää vietetään vuosittain syyskuussa. Liikkujan viikolla kannustetaan kiinnittämään huomiota liikkumisvalintoihin, ympäristövaikutuksiin ja yhteiskuntaan. Motiva koordinoi viikkoa osana Liikkumisen ohjaustyötä: www.liikkujanviikko.fi.

Verkkopalvelut, työkalut ja tietoaaineistot

Verkkopalveluiden, sähköisten työkalujen, oppaiden, esitteiden ja median välityksellä tarjotaan kohdennettua tietoa havainnollisella tavalla. Kuluttajille suunnatun www.eneuvonta.fi -portaalin tavoitteena on koota keskeisimmät palvelut yhteen paikkaan. Verkkopalvelu www.motiva.fi ja noin 30 erillistä verkkopalvelua tarjoavat tietoa pienille energiankäyttäjille. www.topten-suomi.fi -palvelu listaa energiatehokkaimpia markkinoilla olevia laitteita ja tuotteita www.lampputieto.fi -palvelu on kehitetty yhteistyössä maahantuojien, vastuuministeriöiden, TEM, YM, STM, ja Tukesin kanssa. Osoite www.energiatehokaskoti.fi ohjaa nollaenergiarakentamiseen ja www.motiva.fi/elvari sähkölämmityksen tehostamiseen. Kiinteistöjen kunnossapitoon ja korjaamiseen kuluttajat saavat tietoa myös ympäristöministeriön korjausrakentamisen neuvonnan www.korjaustieto.fi-verkkopalvelusta.

Osana Energiatehokkuussopimus Höylä III:n toimia Öljyalan Palvelukeskus julkaisee öljylämmitystalouksiin jaettavaa Lämmöllä-lehteä, joka on luettavissa myös e-lehtenä verkossa. Lisäksi pidetään yllä energiatehokkuussopimuksen neuvontasivustoa: www.oljylammitus.fi.

Lapset ja nuoret kuluttajina

Lapsille ja nuorille tarjotaan tietoa ja toimintamalleja, joilla vaikutetaan myös kotitalouksien energiankäyttöön.

Monet energiayhtiöt tukevat Tokaluokkalaisten energiansäästöviikon (www.heikkaikkitoimii.fi) toteutusta ja suuntaavat tiedotusta myös yläasteikäisille (www.energia-suomessa.fi). Tieto kestävästä toimintatavoista välittyy myös kytkemällä oma koulurakennus mukaan Vihreä Lippu -toiminnassa, jossa on mukana yli 300 koulua ja päiväkotia (www.vihrealippu.fi).

Energia-asioita on sisällytetty osaksi opetusohjelmia. Esimerkkejä opettajien työn tueksi on koottu Motivan verkkosivustolle ja Opetushallituksen kestävä kehityksen verkkopalveluun (www.edu.fi).

Esimerkilliset projektit (iv)

Kuntien energiatehokkuussopimukseen tai energiaohjelmaan on liittynyt 139 kuntaa tai kuntayhtymää, joiden alueella asuu lähes 80 prosenttia suomalaisista. Tavoitteeksi asetetaan viestintä energiansäästöstä ja uusiutuvan energian käytöstä kunnan oman henkilöstön lisäksi myös ulospäin kansalaisille ja muille yhteisöille.

Suomen Kuntaliiton Ilmastokampanjan tarkoituksena on vähentää kuntien kasvihuonekaasupäästöjä. Kampanja liittyy kuntien maailmanlaajuisen ympäristöjärjestön ICLEI:n kampanjaan Cities for Climate Protection. www.kunnat.net, www.iclei.org

Kohti hiilineutraalia kuntaa -hankkeessa (HINKU) kunnat, yritykset, asukkaat ja asiantuntijat ideoivat ja toteuttavat ratkaisuja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) koordinoimassa hankkeessa on

mukana 14 HINKU-kuntaa. Kuntien ilmastotyön tukena toimii myös HINKU-foorumi, joka kokoaa yhteen kunnat, ilmastoystävällisiä tuotteita ja palveluja tarjoavat yritykset sekä alan asiantuntijat. www.hinku-foorumi.fi

Öljyalan energiatehokkuussopimus (Höylä III) kattaa lämmitys- ja liikennepolttonesteiden myynnin. Mukana ovat kaikki jakeluyhtiöt.

Työpaikkojen rooli (v)

Valtionhallinto tekee energiatehokkuussuunnitelmat valtioneuvoston periaatepäätöksen energiatehokkuudesta (4.2.2010) mukaisesti. Työ- ja elinkeinoministeriö on tehnyt esimerkkinä oman suunnitelmansa vuonna 2010. Energiatehokkuussuunnitelma on otettava osaksi johtamisjärjestelmiä. Julkisen sektorin esimerkillinen rooli tulee esiin myös rakennusten peruskorjaamisessa. (www.motiva.fi/energiatehokkuussuunnitelmat)

WWF:n Green Officen toimistoille tarkoitettujen ympäristöjärjestelmän avulla työpaikat voivat vähentää ympäristökuormitustaan ja saavuttaa säästöjä. (www.greenoffice.fi)

Valtakunnallinen energiansäästöviikko on vakiintunut tapahtuma pienten energiankäyttäjien tehokkaan energiankäytön edistämiseksi ja helpottamiseksi.

Vaihtoehto b) Tavat, joilla kuluttajat ja kuluttajajärjestöt saadaan osallistumaan älykkäiden mittareiden käyttöönoton tiedottamiseen

Suomi on ottanut etäluettavat, tuntimittaavat sähkömittarit laajaan käyttöön ensimmäisten maiden joukossa. Tätä koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.3.2009 ja se edellyttää, että jakeluverkossa vähintään 80 prosenttia asiakkaista on tuntimittauksen ja etäluennan piirissä vuoden 2013 lopulla. Verkkoyhtiöt ovat edenneet hyvin tässä aikataulussa. Kuluttaja pystyy seuraamaan kulutustaan energia-yhtiön nettisivuilta. Kulutustieto tulee nähtäväksi yhtä nopeasti kuin se luetaan mittarilta.

Useat sähkömyyjät tarjoavat kuluttajille tuntihinnoittelua. Tällöin kuluttaja voi seurata ja ohjata kulutustaan ja saada rahallista hyötyä. Huippukulutus tasoittuu ja kokonaistehokkuus paranee. Jotkut sähköyhtiöt myyvät tai vuokraavat hetkittäisen kulutuksen osoittavia näyttötauluja. Kaukolämpöön etäluettavat mittarit ja vastaavat palvelut ovat tulossa.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Artiklan vaatimuksen pystyy täyttämään kuvaamalla nykyinen toiminta kansallisessa energiatehokkuuden toimintasuunnitelmassa (NEEAP).

Tiedottamista ja neuvontaa energiatehokkuuden edistämisestä on jatkettava ja sen tärkeyttä on pidettävä esillä myös jatkossa.

9 artikla Kulutuksen mittaaminen: Artiklan kohta 1 vaatii asentamaan käyttäjäkohtaiset kulutusmittarit, mikäli se on teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. Mittarit on asennettava aina, jos vanha mittari korvataan, paitsi jos se ei ole kustannustehokasta. Mittarit on myös asennettava aina uusiin rakennuksiin sekä sellaisiin rakennuksiin, joihin suoritetaan laajamittaisia korjauksia.

Artiklan kohta 2 käsittelee älykkäitä mittareita. Mittausjärjestelmien on annettava tiedot kulutuksen todellisesta ajoittumisesta. Tiedonsiirron tulee olla turvallista, tiedot on annettava asiakkaan pyynnöstä kolmansille osapuolille ja asiakkaille on annettava asianmukaista neuvontaa mittareita asennettaessa.

Artiklan kohta 3 velvoittaa asentamaan rakennuksen lämmönvaihtimeen tai toimituspisteeseen lämpöenergia- tai kuumavesimittarin, mikäli rakennus saa kaukolämpöverkon tai monille rakennuksille yhteisen keskitetyn lähteen kautta lämpöä, jäähdytystä tai kuumaa vettä. Artiklassa veloitetaan myös asentamaan käyttäjäkohtaiset kulutusmittarit tai lämmityskustannusten jakolaitteet, mikäli ne ovat kustannustehokkaita ja teknisesti mahdollisia. Tämä ei tulle Suomessa kyseeseen. Hallituksen esityksessä on selvitettävä tälle perusteet.

Kansallisten säännösten kirjaamisen täytyy olla hyvin täsmällistä. Kohdan sanktiointi on hankalaa. Ei ole menetelmiä valvoa mittareiden asennusta. Seuraamuksena voisi olla uhkasakko, mutta käytännön toteutus ei välttämättä toimisi. Älymittarien tiedonsiirron osalta tulee miettiä kenelle vastuu kuuluu, kuka on vastuussa mittareista? Mietitään ainakin kuluttajansuojalain ja vahingonkorvauslain yhteyttä tähän kohtaan.

10 artikla Laskutustiedot: Artiklassa vaaditaan, että laskutustiedot ovat täsmällisiä ja perustuvat tosiasialliseen kulutukseen viimeistään 31.12.2014. Tämä tosiasialliseen kulutukseen perustuva laskutus tulee tapahtua vähintään kerran vuodessa ja laskutustiedot on saatava vähintään 2 kertaa vuodessa tai pyydettyessä vähintään 4 kertaa vuodessa.

Mikäli loppukäyttäjällä on älykäs mittari, tulee tämän saada täydentäviä tietoja aiemmasta kulutuksestaan vähintään kolmen edeltävän vuoden ajalta sekä yksityiskohtaiset tiedot käyttöajan mukaan kultakin päivältä, viikolta, kuukaudelta ja vuodelta (nämä tiedot vähintään 24kk ajalta).

Laskut on saatava sähköisinä ja ne on annettava loppukäyttäjän pyynnöstä tämän nimeämälle energiapalvelujen tarjoajalle.

Kuluttajansuojalaki voisi tarjota seuraamukset tämän artiklan mukaisten säännösten rikkomisesta. Vaihtoehtoina on mm. vahingonkorvaus ja uhkasakko.

11 artikla Mittaus- ja laskutustietojen kustannukset: Artikla edellyttää, että laskutustiedot on saatava maksutta. Moniasuntoisen talon tosiasiallisen käyttäjäkohtaisen kulutuksen mittaamisen kohtuulliset kulut voidaan siirtää loppukäyttäjien maksettaviksi.

Tarkistetaan kuluttajansuojalain ja sähkömarkkinalain säännöksiä.

18 artikla Energiapalvelut: Artiklan kohdan 3 mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että energian jakelijat, jakeluverkonhaltijat ja energian vähittäismyyntiyritykset

pidätyvät sellaisista toimista, jotka voivat estää energiapalvelujen ja muiden energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden kysyntää tai toteuttamista tai haitata tällaisten palvelujen ja toimenpiteiden markkinoiden kehittymistä, mukaan lukien markkinoiden sulkeminen kilpailijoilta tai määräävän markkina-aseman väärinkäyttö.”

Kilpailulain 7 §:ssä säädetään määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä. Selvitetään onko kilpailulain säännös riittävä.

NYKYTILANNE

Lainsäädäntöä on hajautettu mm. sähkömarkkinalakiin (588/2013), energiamarkkinoilla toimivien yritysten energiatehokkuuspalveluista annettuun lakiin (1211/2009) sekä asetuksiin. Seuraamuksista on säädetty vahingonkorvauslaissa ja kuluttajan suoja-laissa, sekä määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä kilpailulaissa.

MUUTOS-/SÄÄDÖSTARPEET

Kuhunkin artiklaan liittyen pitää säätää ainakin jossain määrin sanktioperusteista. Uhkasakko ja vahingonkorvaus lienevät yksinkertaisimmat ja lievimmät sanktiokeinot direktiivin edellyttäessä sanktiointijärjestelmää. Muita vaihtoehtoja ovat ainakin hallinnollinen sanktio. Olisi hyvä saada yksi yksinkertainen sanktiopykälä, joka koskisi kaikkia kohtia, joista sanktio pitää määrätä. Tarkistetaan vielä yhteydet muuhun lainsäädäntöön.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 7 artikla: Energiatehokkuusvelvoitejärjestelmä
- 8 artikla: Energiakatselmukset ja energiahallintajärjestelmät
- 9 artikla: Kulutuksen mittaaminen
- 10 artikla Laskutustiedot
- 11 artikla: Mittaus- ja laskutustietojen saamisen kustannukset
- 18 artikla: Energiapalvelut

Lämmityksen ja jäähdytyksen tehokkuuden edistäminen; 14 artikla

EED: Jäsenvaltioiden tulee laatia 31.12.2015 mennessä kattava selvitys tehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä tehokkaan kaukolämmön ja -jäähdytyksen potentiaalista. Selvitys voidaan koota alueellista suunnitelmista ja se tulee päivittää ja toimittaa komissiolle viiden vuoden välein. Jäsenvaltioiden tulee selvitykseen liittyen laatia koko maan kattava kustannus-hyötyanalyysi resurssi- ja kustannustehokkaimman lämmitys- ja jäähdytystarpeiden toteuttamiseksi ja milloin yksilöityä potentiaalia löytyy, ryhtyä riittäviin toimiin tehokkaan yhteistuotannon sekä jätelämmön ja uusiutuvien energialähteiden edistämiseksi kaukolämmön ja -jäähdytyksen tuotannossa.

Suunniteltaessa uusia sähköntuotantovoimalaitoksia, kattilalaitoksia tai teollisuuslaitoksia, joiden lämpöteho ylittää 20 MW, on laadittava kustannus-hyötyanalyysi vaihtoehdosta toteuttaa energiantuotantolaitos yhteistuotantolaitoksena ja teollisuuslaitoksen ylijäämlämmön hyödyntämisestä kaukolämpönä. Analyysi tulee ottaa huomioon laitoksen lupaperusteissa tai vastaavissa hyväksymisperusteissa. Vaatimus koskee myös tilannetta, jossa laitosta merkittävästi peruskorjataan. Huippu- ja varavoimalaitokset, ydinvoimalaitokset ja laitokset, joita ollaan sijoittamassa maanalaisen hiilidioksidin varastointipaikan viereen, voidaan vapauttaa analyysin teosta. Jäsenvaltio voi lisäksi säätää kynnyksiarvoja, joilla rajataan yksittäisen laitoksen kustannus-hyötyanalyysin tekemistä. Kynnyksiarvot voivat koskea saatavilla olevan hukkalämmön määrää, lämmityksen kysyntää tai teollisuuslaitoksen etäisyyttä kaukolämpöverkosta. Nämä vapautukset ja kynnyksiarvot pitää ilmoittaa komissiolle 31.12.2013 mennessä.

Jäsenvaltioiden on varmistettava yhteistuotannossa tuotetun sähkön siirto ja jakelu, annettava etusija tai varmistettava CHP-sähkön verkkoon pääsy ja asetettava sähköntuotantolaitosten ajojärjestyksessä etusijalle CHP-sähkö, jos ajojärjestyksestä annetaan määräyksiä. Lisäksi tehokkaalle CHP-sähkölle on oltava alkuperätakuujärjestelmä.

NYKYTILANNE

Suomessa on CHP- ja kaukolämpöpotentiaali hyödynnetty hyvin. Viime aikoina tehtyjä selvitystä ja muuta käytettävissä olevaa aineistoa voidaan hyödyntää 14 artiklan mukaisen kattavan selvityksen tekemisessä. Selvitys kilpailutetaan ja tilataan alan konsultilta.

Kattavaa selvitystä varten tarvitaan lisäksi tietoa mm. rakentamisen tehokkuudesta, teollisuus- ja energialaitosten sijainnista, kaukolämpöverkoista ja lämmitysenergian kysynnästä. Selvitys teetetään olemassa oleviin tietoihin pohjautuen konsultilla, siten että se valmistuu viimeistään syksyllä 2015.

Sähkömarkkinalaissa (588/2013) säädetään verkkoyhtiölle velvollisuus liittää säännösten mukainen sähköntuotantolaitos verkkoonsa ja ottaa laitoksessa tuotettu sähkö vastaan.

Tehokkaalla yhteistuotannolla tuotetun sähkön alkuperätakuuta koskevista direktiivin vaatimuksista on jo säädetty sähkön alkuperän varmentamisesta annetulla lailla (1129/2003, muutettu 445/2013) ja valtioneuvoston asetuksella (417/2013).

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Laitoskohtaisen kustannus-hyötyanalyysin tekeminen ja viranomaiskäsitely on sisällytettävä joko kokonaisuudessaan energiatehokkuuslakiin tai lisättävä jo olemassa olevaan lupa- tai hyväksymismenettelyyn.

Analyysi olisi hyödyllisintä tehdä ja käsitellä jo alustavan laitossuunnittelun yhteydessä, jotta sen tulokset voitaisiin ottaa huomioon laitoksen varsinaisessa suunnittelussa ja mitoituksessa. Alustavassa tarkastelussa on sekä varsinaisen rakentamisluvan että ympäristöluvan käsittelyn olevan tässä mielessä liian myöhäisiä prosesseja. Valmistelun lähtökohdaksi esitetään tarvittavien säännösten ottamista uuteen

energiatehokkuuslakiin. Laitoskohtaisen kustannus-hyötyanalyysin viranomaiskäsitteily voitaisiin osoittaa Energiaviraston tehtäväksi.

14 artiklan kohdan 6 mukaiseen vapautukseen laitoskohtaisen kustannus-hyötyanalyysin teosta liittyvät kynnysarvot on ilmoitettu alustavasti komissiolle 17.12.2013. Näitä kynnysarvoja ja niiden perusteita tarkastellaan tarkemmin kevään 2014 aikana energiatehokkuuslain valmistelun yhteydessä ja mahdolliset muutokset ilmoitetaan komissiolle.

Työ- ja elinkeinoministeriö teettää yhteistyössä alan toimijoiden kanssa kattavan selvityksen tehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä tehokkaan kaukolämmön ja -jäähdytyksen potentiaalista pitkälti olemassa oleviin tietoihin pohjautuen konsultilla, siten että se valmistuu viimeistään syksyllä 2015. Jos selvityksestä saadaan riittävän ajoissa tietoja alueista, joilla laitoskohtaisen kustannus-hyötyanalyysin tekeminen ei ole tarkoituksenmukaista vähäisen lämmön kysynnän vuoksi, niin nämäkin vapautukset sisällytetään energiatehokkuuslakiin tai sen nojalla annettavaan asetukseen. Elleivät tarvittavat tiedot ole käytettävissä riittävän ajoissa, niin säädösmuutokset on tehtävä myöhemmin.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 15 artikla: Energian muuntaminen, siirto ja jakelu

Energian muuntaminen, siirto ja jakelu; 15 artikla

EED (tärkeimmät kohdat):

15 artikla kohta 1:

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset energia- alan sääntelyviranomaiset ottavat energiatehokkuuden asianmukaisesti huomioon toteuttaessaan direktiiveissä 2009/72/EY ja 2009/73/EY eriteltyjä sääntelytehtäviään kaasu- ja sähköinfrastruktuurin toimintaa koskevien päätöstensä osalta.

... Sähkön osalta jäsenvaltioiden on varmistettava, että verkkosäännöt ja verkkotariffit täyttävät liitteessä XI vahvistetut perusteet, ottaen huomioon asetuksen (EY) N:o 714/2009 mukaisesti laaditut suuntaviivat ja säännöt.

Liite XI:

Verkkotariffien on oltava kustannusvastaavia niiden kustannussäästöjen suhteen, joita verkoissa on saavutettu kysyntäpuolen ja kysynnänohjaustoimenpiteillä ja hajautetulla tuotannolla, mukaan lukien säästöt, joita on saatu alentamalla toimituskustannuksia ja verkkoinvestointien kustannuksia ja optimoimalla verkon toiminta.

...Verkkosääntely ja -tariffit eivät saa estää verkonhaltijoita tai energian vähittäismyyntiyrityksiä asettamasta saataville järjestelmäpalveluja, kysynnänohjaustoimenpiteitä, kysynnän hallintaa ja hajautettua tuotantoa varten järjestäytyneillä sähkömarkkinoilla, erityisesti erikseen liitteessä listatuissa tarkoituksissa

...Verkkotariffit tai vähittäishinnat voivat tukea loppukäyttäjien kysynnän ohjaustoimenpiteiden dynaamista hinnoittelua.

15 artikla kohta 4:

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että poistetaan sellaiset siirto- ja jakelutariffeihin sisältyvät kannustimet, jotka ovat haitallisia sähkön tuotannon, siirron, jakelun ja toimituksen kokonaistehokkuudelle (myös energiatehokkuudelle) tai jotka voivat haitata kysyntäjoustopuolen mukanaoloa markkinoiden tasapainottamisessa ja lisäpalvelujen hankinnassa.

15 artikla kohta 5:

Siirtoverkonhaltijoiden ja jakeluverkonhaltijoiden on noudatettava liitteessä XII asetettuja vaatimuksia.

Liite XII:

Siirtoverkonhaltijoiden ja jakeluverkonhaltijoiden on:

- a) laadittava ja julkaistava omat vakioidut sääntönsä niiden kustannusten kantamiselle ja jakamiselle, jotka aiheutuvat teknisistä muutoksista, kuten verkkoon liittymisestä ja verkkojen vahvistamisesta sekä verkon toiminnan tehostamisesta ja kantaverkkosääntöjen syrjimättömästä täytäntöönpanosta, jotka ovat tarpeen tehokkaasta yhteistuotannosta saatavan sähkön uusien tuottajien liittämiseksi verkkoon;*
- b) annettava tehokkaasta yhteistuotannosta saatavan sähkön uudelle tuottajalle, joka haluaa tulla liitettyksi järjestelmään, kattavat ja tarpeelliset tiedot.*

15 artikla kohta 6:

Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tehokkaan yhteistuotannon harjoittajat voivat tarjota tasepalveluja ja muita käyttöpäalveluja siirtoverkonhaltijoiden tai jakeluverkonhaltijoiden tasolla, kun tämä on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa tehokkaan yhteistuotantolaitoksen toimintatavan kanssa.

15 artikla kohta 8

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset energia-alan sääntelyviranomaiset rohkaisevat kysyntäpuolen resursseja, kuten kysyntäjoustopuolen, osallistumaan tarjonnan ohella tukku- ja vähittäismarkkinoille.

... Jollei verkkojen hallintaan liittyvistä teknisistä rajoitteista muuta johdu, jäsenvaltioiden on edistettävä kysyntäjoustopuolen pääsyä ja osallistumista tasapainotus-, varavoimatai muille järjestelmäpalvelumarkkinoille.

Artiklan ja sen liitteiden päätavoite on maksimoida sähkö- ja kaasuinfratruktuurin tehokkuus, edistää sähköverkkokojen ja verkko-operaattorien sääntelyn ja

verkkotariffien kautta energiatehokkuutta sekä edistää sähkön kysyntäjoustoa ja hajautettua energian tuotantoa.

Artiklassa kuvataan mekanismeja, joilla voidaan varmistaa energiainfrastruktuurien energiatehokkuus ja energiatehokkuuden huomioiminen verkko-operaatioissa (esim. järjestelmäpalvelut). Lisäksi artiklassa kuvataan mekanismeja, joilla edistää energiatehokkuutta verkkotariffien ja regulaation kautta ottaen samalla huomioon kustannukset ja hyödyt sekä mekanismeja, joilla poistetaan kysynnänjouston esteitä.

Artiklassa viitataan sekä liitteeseen XI, joka koskee energiaverkon sääntelyyn ja sähkön verkkotariffeihin liittyviä energiatehokkuusperusteita että liitteeseen XII, joka koskee siirtoverkonhaltijoiden ja jakeluverkonhaltijoiden energiatehokkuusvaatimuksia.

Artiklassa kuvatut päävelvoitteet voidaan jakaa kolmeen kategoriaan:

- Verkkotariffeihin ja regulaatioon liittyvät asiat
Artiklan kohdat 1 ja 4
- Kysyntäjoustoa koskevat asiat
Artiklan kohdat 6 ja 8
- Kaasu- ja sähköinfrastruktuurin käyttöä ja suunnittelua koskevat asiat
Artiklan kohdat 1, 2 ja 5

Artiklan implementoinnissa tulee ottaa huomioon eri sidosryhmät, kuten kansallinen energiaregulaattori, energian tuottajat, kantaverkon systeemioperaattori, jakeluverkonhaltijat, energian myyjät ja kaiken kokoiset ja tyyppiset energian käyttäjät.

NYKYTILANNE

15 artiklan toimeenpano aiheuttaa melko paljon muutostarvetta, sillä nykyisessä sähkö- ja kaasuverkkoja koskevassa lainsäädännössä ei ole erityisesti huomioitu energiatehokkuutta. Vaikka energiatehokkuusvaatimuksia ei nykyisessä sähkö- ja kaasumarkkinoita koskevassa lainsäädännössä olekaan erikseen kirjattu, säädökset ja ohjeistukset useassa tapauksessa implisiittisesti pitävät sisällään 15 artiklassa esitettyjä asioita.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Artiklan toimeenpanon yhteydessä on otettava huomioon sähkömarkkinalainsäädäntö (588/2013), jotta ei tule ristiriitaisia kirjauksia ja sähkömarkkinalainsäädännön yhdenmukaisuus säilyy. Tähän liittyen tulee myös miettiä, mitkä tarpeelliseksi katsottavista lainsäädäntölisäyksistä kirjataan uuteen energiatehokkuuslakiin ja minkä osalta riittää, että täydennetään nykyistä sähkömarkkinalainsäädäntöä.

Muutos-/säädöstarvetta on seuraavissa 15 artiklan kohdissa:

- Kohta 1: Lisättävä kannustimet käyttäjien saatavilla oleville järjestelmäpalveluille, joiden avulla voidaan älykkäiden verkkojen käyttöönnoton yhteydessä toteuttaa energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä.
- Kohta 4: Tariffien rakenne ja/tai kannustimet – on harkittava missä muodossa kokonaistehokkuus ja energiatehokkuusvaatimus ja muut vaatimukset kirjataan säädöksiin.
- Kohta 8: Lainsäädännössä ei ole energia-alan sääntelyviranomaiselle veloitetta rohkaista kysyntäpuolen resursseja osallistumaan tukku- ja vähittäismarkkinoille. Lisäksi on tarkistettava kysyntäjoustopääsy järjestelmäpalvelumarkkinoille koskevien teknisten eritelmien olemassaolo.
- Liite XI: Lainsäädännössä ei määrätä verkkotariffeista tai niiden rakenteesta tarkemmin. Tämän kohdan vaatimukset eivät aiheuttane muutoksia nykykäytäntöön tariffirakenteissa, eli kyse olisi vain asian kirjaamisesta lakiin (esim. sähkömarkkinalakiin). Nykyinen sähkömarkkinalain kirjaus, että verkkoliiketoiminnan on oltava kokonaisuutena tarkasteltuna kustannusvastaavaa, ei todennäköisesti riitä tämän kohdan implementoimiseksi. Siltä osin kun vaatimukset eivät ole ehdottomia, voidaan harkita kirjataanko niitä ollenkaan lakiin.
- Liite XII: Suurelta osin vaatimukset on jo sisällytetty nykyiseen lainsäädäntöön, mutta joitakin kohtia voidaan joutua tarkistamaan.
- Kohta 9: Ei koske sähkö- tai kaasuverkkoja. On kuitenkin otettava huomioon, kun tehdään teollisuuden päästöjä koskevan direktiivin mukaista raportointia.

Seuraava kohta 15 artiklassa vaatii täytäntöönpanotoimenpiteitä, mutta niiden määräaika on 30.6.2015:

- Kohta 2: Koskee kaasu- ja sähköinfrastruktuurin energiatehokkuuden parantamismahdollisuuksista tehtävää arviota, sekä osoitettava konkreettisia toimenpiteitä energiatehokkuuden parantamiseksi.

Seuraavat kohdat 15 artiklassa eivät vaadi täytäntöönpanotoimenpiteitä:

- Kohta 3: Ei aiheuta toimenpiteitä Suomessa.
- Kohta 5: Ei aiheuta toimenpiteitä siltä osin, kun se koskee ajojärjestyksen asettamista joko siirto- tai jakeluverkonhaltijan toimesta. Suomessa voimalaitosten ajojärjestys määräytyy markkinoilla.
- Kohta 6: Tehokkaan yhteistuotannon harjoittajat voivat tarjota tasepalveluja ja muita käyttöpalveluja siirtoverkonhaltijoiden tai jakeluverkonhaltijoiden tasolla, kun tämä on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa tehokkaan yhteistuotantolaitoksen toimintatavan kanssa.
- Kohta 7: Ei aiheuta toimenpiteitä. Liittämisestä vastaa paikallinen verkonhaltija tai kantaverkonhaltija.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 14 artikla: Lämmityksen ja jäähdytyksen tehokkuuden edistäminen

Pätevyys-, akkreditointi- ja sertifiointijärjestelmien saatavuus; 16 artikla

EED: Kun jäsenvaltio katsoo, että teknisen pätevyyden, objektiivisuuden ja luotettavuuden kansallinen taso on riittämätön, sen on varmistettava...

NYKYTILANNE

Työ- ja elinkeinoministeriö tukee palvelu-, teollisuus- ja energia-alan energiakatselmusten toteutusta. Motivan tehtäviin kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön tukeman energiakatselmustoiminnan seuranta, edistäminen ja kehittäminen yhteistyössä alan asiantuntijoiden, TEM:n, katselmusten tilaajien ja energiakatselmoijien kanssa. Motiva ylläpitää energiakatselmustoiminnan seurantajärjestelmää, johon kootaan tiedot kaikista tukea saaneista energiakatselmuksista sekä valvoo energiakatselmusraporttien laatua. Nykyisin energiakatselmoijien pätevyyden myöntämisestä vastaa Motiva.

Osana maatilojen energiaohjelman toteuttamista tehdään maatiloilla energiasuunnitelmia. Näiden suunnitelmien tekijöiden pätevyyksien myöntämisestä vastaa Maaseutuvirasto (www.mavi.fi). Pätevöitymisessä edellytetyn menetelmäkoulutuksen rahoittaa maa- ja metsätalousministeriö, ja koulutuksen käytännön toteutuksesta vastaa nykyisin Motiva. Vuoden 2015 alusta alkaen Maatilojen energiaohjelman toimintojen on suunniteltu siirtyvän osaksi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014–2020.

Rakennusten energiatodistukset laatii aina tekijä, jolla on tehtävän vaatima pätevyys ja joka on merkitty Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn energiatodistusten laatijoista ylläpitämään rekisteriin. Energiatodistusten laatijoiden pätevyys on kahdentasoisia; perustason pätevyys ja ylemmän tason pätevyys.

Pätevöityäkseen laatijalla tulee olla pätevyystasoon tarvittava peruskoulutus tai sitä vastaava työkokemus ja hänen tulee osoittaa pätevyytensä pätevyyskokeella. Energiatodistuksen laatijan toteaa päteväksi ympäristöministeriön valtuuttama taho. Pätevyys on voimassa enintään seitsemän vuotta.

Valtakunnallisessa kuluttajien energianeuvonnassa luotettavan ja laadukkaan toiminnan lähtökohtana on neuvojen osaaminen ja sen ylläpito. Maakunnallista neuvontatyötä tekeville on järjestetty koulutuksia vuosina 2012–2013. Tavoitteena olisi kehittää järjestelmä, jolla pätevyyden osoittamiseksi tulee osallistua koulutukseen ja siihen liittyvään kokeeseen.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Jatkossa Energiavirasto tarkastelee tämän artiklan mukaista järjestelmien saatavuutta ja arvioi niiden tilaa ja ryhtyy toimenpiteisiin tarvittaessa.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 8 artikla: Energiakatselmukset ja energiahallintajärjestelmät
- 18 artikla: Energiapalvelut

Tiedottaminen ja koulutus; 17 artikla

EED: Jäsenvaltioiden on varmistettava, että saatavissa olevista energiatehokkuusjärjestelmistä sekä taloudellisista ja oikeudellisista puitteista tiedotetaan avoimesti ja tietoa jaetaan laajalti kaikille asianomaisille markkinatoimijoille...

Artiklat 12 ja 17 liittyvät sisällöllisesti vahvasti toisiinsa. Komissio on yhdistänyt NEEAP-ohjeistuksessaan 12 ja 17 artikloiden raportointiohjeet. Tässä esitetään tekstin rakenteen ja juoksevuuden vuoksi 17 artiklan asioita omalla paikallaan. Kevään 2014 raportointiin (NEEAP, 30.4.2014) voidaan 12 ja 17 artiklan tekstit yhdistää.

NYKYTILANNE

Viestintäpalvelut ovat työ- ja elinkeinoministeriön Motivalta tilaaman energiatyöohjelman keskeinen toiminta-alue. Tarkoituksena on sitouttaa kohderyhmät energiatehokkaisiin kulutusvalintoihin ja vaikuttaa yritysten ja kuluttajien hankintapäätöksiin. Luonteenomaista Motivan toiminnalle on verkostomainen yhteistyö toimijoiden ja median kanssa.

Energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä keino edistää energiatehokkuutta. Ne kattavat laajasti eri toimialat, vuoden 2013 alussa noin 80 prosenttia Suomen kokonaisenergiankäytöstä sisältäen energiantuotannon. Sopimuksiin liittyneiden yritysten ja yhteisöjen energiankäyttö vastasi yli puolta koko Suomen energian loppukäytöstä.

Kaikkiin sopimuksiin liittyy viestintä energiatehokkuudesta ja toteutetuista toimenpiteistä. Viestintää kohdistetaan omalle henkilökunnalle ja laajasti sidosryhmille. Energiavaltaisella teollisuudella ja energiantuotannolla on velvoite ottaa käyttöön energiatehokkuusjärjestelmä, jonka yritykset voivat halutessaan liittää ympäristö- tai johtamisjärjestelmään. Energia-alan yritykset neuvovat asiakkaitaan monin tavoin. Vuosiraportoinnin perusteella neuvonnan määrä on kasvanut voimakkaasti.

Pk-yritysten energiatehokkuusneuvontaa on toteutettu Motivassa vuodesta 2009 alkaen työ- ja elinkeinoministeriön ja toimialaliittojen rahoittamana. Vuonna 2013 mukana ovat toimialaliitoista Elintarviketeollisuusliitto ry, Teknologiateollisuus ry, Kemianteollisuus ry sekä Matkailu- ja ravintolapalvelut Mara ry. Tavoitteena on aktiivoida ja tukea elinkeinoelämän keski suurten energiankäyttäjien toimenpideohjelman toteutusta toimiala- tai aihekohtaisissa seminaareissa, puhelinneuvonnassa, käynnillä ja extranet-sivustoilla.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Tiedottamista markkinatoimijoille on korostettava Motivan työohjelmassa ja energiatehokkuutta sivuavien direktiivien toimeenpanossa.

Säädöstarpeita ei ole nähtävissä tästä artiklasta.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 8 artikla: Energiakatselmukset
- 12 artikla: Kuluttajille tiedottamista ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä koskeva ohjelma
- 18 artikla: Energiapalvelut

Energiapalvelut; 18 artikla

EED: Jäsenvaltioiden on edistettävä energiapalvelumarkkinoita ja pk-yritysten pääsyä näille markkinoille, lisäksi 18(3): "on varmistettava, että energian jakelijat, jakeluverkonhaltijat ja energian vähittäismyyntiyritykset pidättäytyvät sellaisista toimista, jotka voivat estää energiapalvelujen ja muiden energiatehokkuutta parantavien toimenpiteiden kysyntää.."

NYKYTILANNE

Energiapalveluilla tarkoitetaan monesti ESCO-toimintaa. ESCO-palvelu on palveluliiketoimintaa, jossa ulkopuolinen energia-asiantuntija toteuttaa asiakasyrityksessä investointeja ja toimenpiteitä energian säästämiseksi. ESCO-toimija (Energy Service Company) sitoutuu sovittavalla tavalla energiankäytön tehostamistavoitteiden saavuttamiseen asiakasyrityksessä. ESCO-palvelun kustannukset, energiansäästöinvestointi mukaan luettuna, maksetaan säästöillä, jotka syntyvät alentuneista energiakustannuksista. ESCO-palveluun liittyy takuu syntyvästä energiansäästöstä.

Motiva markkinoi ja tiedottaa palvelun soveltuvuudesta ja käytettävyydestä, verkottaa tilaajia ja palveluntarjoajia ja kehittää ohjeistuksia ja malleja TEM:n toimeksiannosta. ESCO-toimintaan yleisesti sekä erityisesti sen hankintaan ja kilpailutukseen on laadittu ohjeistusta, jolloin on odotettavaa, että palvelun kysyntä kasvaa. Kuntien energiatehokkuussopimukseen ja energiaohjelmaan liittyneet ovat sitoutuneet hankkimaan tietoutta ESCO-palvelusta ja arvioimaan palvelun soveltuvuutta omissa energiatehokkuushankkeissaan.

Energiatehokkuuspalveluita ja energiatehokkuuden parantamiseen liittyvien lisäarvopalveluiden markkinoiden kehityksen suuntia arvioidaan parhaillaan mm. Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimushankkeessa. Hanke päättyy vuoden 2013 lopussa.

Yritykset tarjoavat erilaisia energiapalveluja esimerkiksi verkkosivujensa kautta. Eräät johtavat energia- ja ympäristöalan yritykset ja konsulttitoimistot tarjoavat energiapalveluja, joita he määrätietoista kehittävät.

Energiapalvelumarkkinoita voidaan edistää erilaisin tunnuksin ja merkinnöin. Esimerkiksi Joutsenmerkki on Pohjoismaissa käytettävä virallinen ympäristömerkki, joka kertoo sillä merkityn tuotteen tai palvelun noudattavan sille suunniteltuja ympäristökriteereitä. Kaukolämpöalalla on käytössä Reilu kaukolämpö -laatumerkki, joka takaa asiakkaalle, että kaukolämpöyrityksen toiminta on avointa, reilua, kehityshakuista ja tiedottavaa.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Motiva ylläpitää ESCO-hankerekisteriä verkkosivuillaan. Rekisteriä päivitetään ESCO-toimijoiden vapaaehtoisesta ilmoittamisesta ja Motivan aktiivisen tiedottamisen pohjalta. Toimijoiden pakollinen rekisteröinti olisi jäykkä ja liian työläs menettely. ESCO-toimintaa on edistettävä edelleen tiedottamalla sen mahdollisuudesta mm. Motivan energiatyöohjelman kautta. Lisäksi on seurattava, että toiminnalle ei aseteta esteitä.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 5 artikla: Julkisten elinten rakennukset esimerkkinä
- 8 artikla: Energiakatselmukset ja energiahallintajärjestelmät
- 12 artikla: Kuluttajille tiedottamista ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä koskeva ohjelma
- 13 artikla: Seuraamukset
- 17 artikla: Tiedottaminen ja koulutus

Muut energiatehokkuutta edistävät toimenpiteet; 19 artikla

EED: Jäsenvaltioiden on arvioitava energiatehokkuuden sääntelyä koskevia ja muista esteitä ja toteutettava tarvittaessa asianmukaisia toimenpiteitä niiden poistamiseksi... rajoittamatta... vuokralainsäädännön peruseriaatteita...ristiriitaisia kannustimia rakennuksen omistajan ja vuokralaisen välillä... julkisissa hankinnoissa”

NYKYTILANNE

Neuvontaa kestäviin julkisiin hankintoihin on saatavissa muun muassa Motivan hankintapalvelusta www.motivanhankintapalvelu.fi, joka palvelee myös puhelinneuvontana. Sivustolla olevassa tietopankissa on kootusti ympäristötietoa eri tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutuksista ja siitä miten näitä voi julkisissa hankinnoissa huomioida. Tietopankkiin on valittu tuoteryhmiä, jotka ovat volyymiltaan suuria julkisen sektorin hankinnoissa, ja joilla on merkittävät ympäristövaikutukset. Tietopankin lisäksi esillä on ohjeistusta onnistuneen hankintaprosessin toteuttamiseen (hyvän hankinnan abc).

Julkisissa hankinnoissa kansallisen tason ja EU-tason hankintasäännöt eivät estä mitenkään hankintayksiköjä ottamasta hankinnoissaan huomioon ympäristönäkökohtia kuten energiatehokkuutta: hankintalaki mahdollistaa ympäristönäkökohtien huomioimisen kaikissa hankintamenettelyn vaiheissa. Suomessa ympäristönäkökohtien huomioon ottamista on jopa linjattu ja kannustettu valtioneuvoston periaatepäätöksin (vuonna 2009 annettu kestävien hankintojen periaatepäätös ja 2013 annettuun samansisältöinen Cleantech -hankintojen periaatepäätös).

Lisäksi EU:n hankintadirektiivit ovat uudistumassa, ja tulossa on vielä lisää mahdollisuuksia ja kannustusta hankkijoille huomioida ympäristönäkökohtia, mm. uusi kokonainen artikla elinkaariarvioinnista. Uusien direktiivien mukainen uusi

hankintalaki tulee voimaan Suomessa vuodenvaihteessa 2015/2016. Suomessa hankintalainsäädännöllä ja periaatepäätöksillä on varmistettu, että säännökset, hallinnolliset määräykset ja hallinnolliset käytännöt eivät estä yksittäisiä julkisia elimiä tekemästä investointeja, joilla parannetaan energiatehokkuutta.

Työryhmän tietoisuuteen ei tullut, että mahdolliset ristiriitaiset kannustimet rakennuksen omistajan ja vuokralaisen välillä olisivat Suomessa merkittävä energiatehokkuuden edistämistä estävä asia.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Ei muutos- tai säädöstarpeita.

LIITTYMÄPINNAT MUIHIN ARTIKLOIHIN:

- 6 artikla: Julkisten elinten hankinnat

Kansallinen energiatehokkuusrahasto, rahoitus ja tekninen tuki; 20 artikla

EED: Jäsenvaltion on helpotettava rahoitusmekanismien perustamista, jäsenvaltio voi perustaa kansallisen energiatehokkuusrahaston.

NYKYTILANNE

Valtion talousarvion ulkopuolella olevat valtion rahastot ovat poikkeus eduskunnan budjettivallasta ja siksi perustuslain 87 §:ssä on rajoitettu niiden perustamista. Rahasto voidaan perustaa, jos valtion pysyvän tehtävän hoitaminen sitä välttämättä edellyttää. Talousarvion ulkopuolisen rahaston perustamiseksi vaaditaan eduskunnassa vähintään kahden kolmasosan enemmistö annetuista äänistä. Käytännössä uusia rahastoja ei perusteta.

Rahoituksen ja rahoitusmekanismien käytöstä ja saatavuudesta pidettiin TEM:ssä 1.11.2013 työpaja, missä oli viranomaisten lisäksi edustettuina rahoituslaitosten edustajia ja sijoittajia.

MUUTOS- JA SÄÄDÖSTARPEET

Ei säädöstarvetta.

Keskeiset johtopäätökset

Suomen energiatehokkuustoiminta on laajaa ja hyvää – vaikka kaikkea hyvääkin voi ja pitää parantaa. Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano ei aiheuta merkittäviä muutoksia energiatehokkuuden edistämiseen. Energiatehokkuutta edistetään jatkuvasti. Suomessa hyväksi todetut ja eturintamassa useimpiin muihin maihin nähden hyödynnetyt energiatehokkuussopimukset ja energiakatselmuksukset jatkuvat tuoden edelleen lisää tehokkuutta ja säästöä. Teknologia ja edistämistavat kehittyvät jatkuvasti. Kuluttajien energianeuvonta ja energiatehokkuudesta tiedottaminen kasvattaa jatkuvasti merkitystään.

Energiatehokkuustoimia tapahtuu jatkuvasti kaikilla osa-alueilla. Rakennusmääräykset ja toiminta uudisrakentamisessa ja korjausrakentamisessa kehittyvät jatkuvasti. Liikenteen energiatehokkuus paranee julkisen liikenteen laajetessa, esim. pääkaupunkiseudulla länsimetro ja kehärata, sekä ajoneuvokannan uusiutuessa ja tiedottamisen avulla. Maataloudessa energiatehokkuus etenee myös laitteiden ja toiminnan kautta. Teollisuus ja palvelut ovat suurelta osin energiatehokkuussopimus- ja energiakatselmuksustoiminnan piirissä. Teknologia kehittyi joskus nopeastikin esimerkkinä kodinkoneet, valaistus ja autot. Kaikille toimijoille tiedottaminen energiatehokkuudesta ja energiansäästöstä kehittyi jatkuvasti.

Direktiivin toimeenpanon valmistelun kanssa samanaikaisesti tapahtui Energiamarkkinaviraston muutos Energiavirastoksi 1.1.2014. Virastoon siirtyi erityisesti energiatehokkuuden edistämistoimia työ- ja elinkeinoministeriöstä, tärkeimpinä Motivan energiatyöohjelman tilaaminen, energiatehokkuussopimusten ja katselmuksustoiminnan valvonta sekä tuotteiden ekosuunnittelu- ja energiamerkintäasioiden kansallinen koordinaatio.

Tiivistäen voi todeta, että energiatehokkuusdirektiivin implementoinnissa Suomessa on kyse nykyisen, muutamia parannuksia saavan, energiatehokkuusjärjestelmän kuvaamisesta lainsäädäntöön – nykyistä energiatehokkuussopimus- ja katselmuksustoimintaa ei ole kuvattu lainsäädännössä. Nykyistä energiatehokkuustyötä on jatkettava ja kehitettävä. On muistettava, että nykyinenkin energiankäytön tehostaminen ja energiasäästö vaatii jatkuvaa työtä ja resursseja.

Liite I

Artikloiden liittymät toisiinsa

Taulukossa on yhteenveto raportissa käsiteltyjen energiatehokkuusdirektiivin eri artiklojen liittymäpinnoista. Taulukko ei pyri olemaan täydellinen. Monissa artikloissa on tässä esitetyn lisäksi joitain liittymäpintoja keskeisiin tavoitteita ilmaiseviin artikloihin (3 ja 7).

Artikla	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
3			x	x	x	x	x	x		x		x	x		x	x	x	
4			x			x												x
5	x	x				x												x
6	x																x	x
7	x					x					x							x
8	x				x						x			x		x		x
9	x							x	x		x							x
10	x							x		x	x							
11								x	x		x							
12	x		x	x		x	x	x							x			x
13					x	x	x	x	x							x		
14	x												x					x
15	x											x						x
16						x										x		
17	x					x				x						x		x
18	x		x			x				x	x				x			x
19	x					x												x
20		x	x	x	x	x	x			x		x	x		x	x	x	

- 3 artikla: Energiatehokkuustavoitteet
4 artikla: Rakennusten peruskorjaukset
5 artikla: Julkisten elinten rakennukset esimerkkinä
6 artikla: Julkisten elinten hankinnat
7 artikla: Energiatehokkuusvelvoitejärjestelmä
8 artikla: Energiakatselmuksent ja energiahallintajärjestelmät
9 artikla: Kulutuksen mittaaminen
10 artikla: Laskutustiedot
11 artikla: Mittaus- ja laskutustietojen saamisen kustannukset
12 artikla: Kuluttajille tiedottamista ja kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä koskeva ohjelma
13 artikla: Seuraamukset
14 artikla: Lämmityksen ja jäähdytyksen tehokkuuden edistäminen
15 artikla: Energian muuntaminen, siirto ja jakelu
16 artikla: Pätevyys, akkreditointi- ja sertifiointijärjestelmien saatavuus
17 artikla: Tiedottaminen ja koulutus
18 artikla: Energiapalvelut
19 artikla: Muut energiatehokkuutta edistävät toimenpiteet
20 artikla: Kansallinen energiatehokkuusrahasto, rahoitus ja tekninen tuki

Liite II

Työryhmän jaostot

A) Remppa-jaosto (5 art.)
Pauliina Pekonen (VM) pj.
Taina Eckstein (VM)
Jyrki Kauppinen (YM)
Juha Muttilainen (Senaatti)
Heikki Väisänen (TEM)

B) Hankinta-jaosto (6 art.)
Hannu Koivurinta (VM) pj.
Isa-Maria Bergman (Motiva)
Taina Eckstein (VM)
Pasi Kuokkanen (Hansel)
Taina Nikula (YM)
Markus Ukkola (TEM)
Heikki Väisänen (TEM)

C) Seiska-jaosto (7 art.)
Heikki Väisänen (TEM) pj.
Pekka Huttula (ÖKL)
Risto Kuusisto (YM)
Sirpa Leino (Energiateollisuus)
Kati Ruohomäki (EK)
Ulla Suomi (Motiva)
Leena Timonen (Tilastokeskus)

EK-ryhmä
Hille Hyytiä (Motiva)
Aimo Kastinen
(Kemianteollisuus)
Martti Kätkä
(Teknologiaeollisuus)
Jouni Punnonen
(Metsäteollisuus)
Kati Ruohomäki (EK)

KETS-ryhmä
Tommi Fred (HSY)
Suvi Holm (Tampere)
Juhani Korte (Turku)
Pertti Koski (Motiva)
Jouko Leskinen (Oulu)
Tiina Sekki (Espoo)
Ulla Soitinaho (Helsinki)
Marita Tamminen (Vantaa)

D) Katselmus-jaosto (8 art.)
Heikki Väisänen (TEM) pj.
Johanna Aho (Rakli)
Maarit Haakana (YM)
Hille Hyytiä (Motiva)
Pertti Koski (Motiva)
Marke Lahtinen (Trafi)
Pia Oesch (Energiateollisuus)
Petri Pylsy (Kiinteistöliitto)
Veli-Pekka Reskola (MMM)
Kati Ruohomäki (EK)
Ulla Suomi (Motiva)

E) Mittaus-jaosto (9–11 art.)
Pentti Puhakka (TEM) pj.
Riina Heinimäki
(Energiateollisuus)
Pekka Kalliomäki (YM)
Pertti Koski (Motiva)
Suvi Lehtinen (EMV), varalla
Mari Salo
Tatu Pahkala (TEM)
Petri Pylsy (Kiinteistöliitto),
varalla Elina Skarra
Mirja Tiitinen (Energiateollisuus)

F) CHP-jaosto (14 art.)
Pentti Puhakka (TEM) pj.
Jaana Junnila (YM)
Antti Kohopää
(Energiateollisuus)
Kalevi Luoma (Kuntaliitto)
Kati Ruohomäki (EK)
Erja Werdi (YM)
Maiju Westergren
(Metsäteollisuus)

G) Verkko-jaosto (15 art.)
Markku Kinnunen (TEM) pj.
Kenneth Hänninen
(Energiateollisuus)
Pertti Kuronen (Fingrid)
Veli-Pekka Saajo (EMV)

H) Promo-jaosto (12 ja 16–19 art.)
Timo Ritonummi (TEM) pj.
Sirpa Fourastie (TEM,
11.11.2013 asti)
Päivi Laitila (Motiva)
Martti Luukko (Kuluttajaliitto)
Pertti Koski (16 ja 18 art.)
Outi Kumpuvaara (TEM,
1.9.2013 asti)
Annukka Saari (TEM)

Säädösryhmä
Outi Kumpuvaara pj. (TEM,
1.9.2013 asti)
Laura North pj. (TEM, 1.11.2013
lähtien)
Riitta Kimari (YM)
Anna Saarinen (YM, 6.10.2013
asti)
Juha Post (YM, 15.10.2013
lähtien)
Christina Snellman (TEM)

<p>Tekijät Författare Authors</p> <p>Arbets- och näringsministeriet Energi avdelningen</p>	<p>Julkaisu-aika Publiceringstid Date</p> <p>Januari 2014</p> <p>Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by</p> <p>Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy</p> <p>Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment</p> <p>26.11.2012</p>
<p>Julkaisun nimi Titel Title</p> <p>Genomförande av energieffektivitetsdirektivet – slutrapport av EED-arbetsgruppen</p>	
<p>Tiivistelmä Referat Abstract</p> <p>Energieffektivitetsdirektivet (Energy Efficiency Directive, EED, 2012/27/EU) utfärdades för att säkerställa att EU:s energi- och klimatmål, de s.k. 20-20-20-målen, ska nås i fråga om energieffektivitet. Direktivförslaget antogs i juni 2011 och direktivet trädde i kraft i december 2012. Det ersätter två direktiv: energitjänstedirektivet (2006/32/EG) och det s.k. CHP-direktivet (2004/8/EG).</p> <p>Arbets- och näringsministeriet tillsatte den 26 november 2012 en arbetsgrupp för att bereda det nationella genomförandet av energieffektivitetsdirektivet inklusive den nationella lagstiftning som direktivet förutsätter. Arbetsgruppen inrättade underliggande sektioner som sakmässigt behandlade en eller flera artiklar i direktivförslaget. De underliggande sektionerna rapporterade till arbetsgruppen. Arbetsgruppens slutrapport har sammanställts på samma sätt artikel för artikel: direktivets bakgrund, nuläge och behov av ändringar inkl. lagstiftningsbehov.</p> <p>Energieffektivitetsarbetet i Finland är omfattande och av god kvalitet – men allt som är bra kan och bör ännu förbättras. Genomförandet av energieffektivitetsdirektivet medför inte några betydande ändringar i främjandet av energieffektiviteten. Energieffektiviteten främjas fortlöpande. Förfarandet med energieffektivitetsavtal och energibesiktningar, som i Finland konstaterats vara bra och tillämpas i större omfattning jämfört med många andra länder, ska fortsätta, vilket innebär ännu bättre effektivitet och större besparingar. Tekniken och sätten att främja energieffektiviteten utvecklas ständigt. Konsumentrådgivningen i energifrågor och informationen till konsumenterna om energieffektivitet får allt större betydelse.</p> <p>Energieffektivitetsåtgärder vidtas kontinuerligt och inom samtliga delområden. Byggbestämmelserna och verksamheten i samband med nybyggen och renoveringarna utvecklas ständigt. Energieffektiviteten inom transporter förbättras när kollektivtrafiken ökar, t.ex. inom huvudstadsregionen genom västmetron och ringbanan och genom att fordonsbeståndet förnyas och information sprids. Inom jordbruket förbättras energieffektiviteten också genom anordningarna och verksamheten. Industrin och servicesektorn omfattas till en stor del av energieffektivitetsavtalen och energibesiktningens verksamhet. Tekniken utvecklas ibland till och med mycket snabbt: som exempel kan nämnas hushållsapparater, belysning och bilar. Informationen om energieffektivitet och energisparande till alla aktörer utvecklas fortlöpande.</p> <p>Beredningen av genomförandet av direktivet sammanföll med Energimarknadsverkets omvandling till Energimyndigheten, som genomfördes den 1 januari 2014. Till Energimyndigheten överfördes från arbets- och näringsministeriet särskilt uppgifter kring främjandet av energieffektiviteten. De viktigaste av dem gäller beställningen av energiarbetsprogrammet hos Motiva, tillsynen över energieffektivitetsavtalen och energibesiktningarna samt den nationella samordningen av ekodesign- och energimärkningsfrågorna.</p> <p>Sammanfattningsvis kan man konstatera att genomförandet av energieffektivitetsdirektivet i Finland handlar om att det nuvarande systemet med energieffektivitetsavtal, som ska förbättras, beskrivs i lagstiftningen – det nuvarande systemet med energieffektivitetsavtal och energibesiktningar har inte beskrivits i lagstiftningen. Det pågående energieffektivitetsarbetet ska fortsätta och utvecklas. Det är viktigt att komma ihåg att också det nuvarande arbetet för mer effektiv energianvändning och ökat energisparande kräver oavbrutet arbete och resurser.</p> <p>Kontaktperson vid arbets- och näringsministeriet: Energiavdelningen/Timo Ritonummi, tfn 029 506 4798</p>	
<p>Asiasanat Nyckelord Key words</p> <p>energi, energieffektivitet, energieffektivitetsdirektivet</p>	
<p>Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication</p> <p>ISSN</p> <p>ISBN</p>	<p>Verkkojulkaisu Nätpublikation Web publication</p> <p>ISSN 1797-3562</p> <p>ISBN 978-952-227-826-5</p>
<p>Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages</p> <p>44</p> <p>Kieli Språk Language</p> <p>Suomi, Finska, Finnish</p>	
<p>Julkaisija Utgivare Published by</p> <p>Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy</p> <p>vain sähköinen julkaisu endast som elektronisk publikation published in electronic format only</p>	

Tekijät Författare Authors Ministry of Employment and the Economy Energy department	Julkaisu-aika Publiceringstid Date January 2014
	Toimeksiantaja(t) Uppdragsgivare Commissioned by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy
	Toimielimen asettamispäivä Organets tillsättningsdatum Date of appointment 26 November 2012
Julkaisun nimi Titel Title Implementation of the Energy Efficiency Directive - EDD working group final report	
Tiivistelmä Referat Abstract The Energy Efficiency Directive (EED, 2012/27/EU) was put forward to advance the goals on energy efficiency in the EU's energy and climate targets, or the so-called 20-20-20 targets. The proposed directive was given in June 2011 and took effect in December 2012. It replaces two directives: the Energy Service Directive (ESD, 2006/32/EC) and the so-called CHP directive (2004/8/EC). On 26 November 2012 the Ministry of Employment and the Economy set up a working group to prepare the national implementation of the Energy Efficiency Directive, including the required national legislation. The working group set up subdivisions under its authority to examine one or more articles on an ad hoc basis. The subdivisions report to the working group, whose final report has also been written as individual articles: the conditions of the directive, the present state and the need for change, incl. regulatory needs. Finnish energy efficiency activities are extensive and good - although everything that is good can, and should, be improved. The implementation of the Energy Efficiency Directive brings no significant changes to the promotion of energy efficiency. Energy efficiency is being promoted constantly. The energy efficiency agreements and energy reviews, which have been seen in Finland as a good thing and in whose utilisation Finland has been a forerunner compared with other countries, continue to bring efficiency and savings. Technology and the methods of promotion are constantly developing. The significance of energy counselling for consumers and distributing information on energy-efficiency is constantly growing. Energy efficiency activities are happening in all sectors. Building standards and new construction and renovation activities are developed constantly. Energy efficiency in transport is improving as public transport expands, with the help of e.g. the West Metro and the Ring Rail Line in the Helsinki region, the renewal of the country's cars and the spread of information. In agriculture, energy efficiency is also advancing through new machines and activities. Industry and services are involved in activities related to the energy efficiency agreement and energy review. Technology sometimes develops fast. Examples include house-hold appliances, lighting, and cars. Information on energy efficiency and saving energy is constantly developing. Preparations to implement the directive were going on when the Energy Market Authority changed into the Energy Authority on 1 January 2014. The authority notably took on energy efficiency efforts from the Ministry of Employment and the Economy; the most important of these include ordering the Motiva energy work programme, supervising the energy efficiency agreement and review activities, and the national coordination of ecological planning of goods and energy market matters. In short, implementing the energy efficiency directive involves describing the energy efficiency system, which is being improved, into legislation; the present energy efficiency agreement and review activities have never been defined in legislation. Energy efficiency work must continue and develop: even present energy efficiency and energy savings efforts require constant work and resources. Ministry of Employment and the Economy: Energy department/Timo Ritonummi, tel. +358 29 506 4798	
Asiasanat Nyckelord Key words Energy, energy efficiency energy efficiency directive	
Painettu julkaisu Inbunden publikation Printed publication ISSN	Verkkojulkaisu Nätpublikation Web publication ISSN 1797-3562
ISBN	ISBN 978-952-227-826-5
Kokonaissivumäärä Sidoantal Pages 44	Kieli Språk Language Suomi, Finska, Finnish
Julkaisija Utgivare Published by Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	vain sähköinen julkaisu endast som elektronisk publikation published in electronic format only

Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 26.11.2012 työryhmän valmistelemaan energiatehokkuusdirektiivin (Energy Efficiency Directive, EED, 2012/27/EU) kansallista täytäntöönpanoa, mukaan lukien sen edellyttämä kansallinen lainsäädäntö. Työryhmän loppuraportti on kirjoitettu artikloittain: direktiivin edellytys, nykytila ja muutostarpeet ml. säädöstarpeet.

Suomen energiatehokkuustoiminta on laajaa ja hyvää – vaikka kaikkea hyvääkin voi ja pitää parantaa. Energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano ei aiheuta merkittäviä muutoksia energiatehokkuuden edistämiseen.

Verkkójulkaisu
ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-227-826-5

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY